

ELŐFIZETÉS

HELYTREN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasabos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitóléc sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, január 20.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A Kölcsey-Egyesületről.
A képviselőház ülése.
Áldozat a meggyilkolt nagykövetért.
Vitás alapítvány.
Egy híres újságíró halála.
A református egyház közgyűlése.
A szász trónörökösné regénye.
Szegény emberek öröksége.
Rákosi Jenő ünneplése.
A soproni panama tárgyalása.
Központi végrehajtások a városnál.
Akit Aradon keresnek.
A bécsi szabók sztrájkja.
Tárcs: A jubileum. Irta: Kádár Gusztáv.
Regény-Osarnok: A távollévő. Irta: Montégut Maurice.

A Kölcsey-Egyesületről.

Arad, január 19

(i). A Kölcsey-Egyesületről, abból az esetből kifolyólag, hogy az irodalmi egyesületek országos szövetségének megalakulásánál nem képviseltette magát, sok szó esett; talán több is, mint a mennyi esetleg az egyesületnek hasznára vált volna. Miképpen történt az a mulasztás, nem tudom; az azonban bizonyos előttem, hogy a Kölcsey-Egyesület abból a szövetségből ki nem maradhat és kimaradni nem is fog. A legközelebbi választmányi ülés remélhetőleg ez ügyben meghozza a határozatot és ha, akár emberi gyarlóságból, akár bizonyos körülményeknél fogva, va-

lami mulasztás történt, az helyrehozhatatlanul még nem lesz.

Ne okozzon tehát nekünk ez a kérdés fölös aggodalmat! Komolyabban aggaszt bennünket egy másik, ugyancsak az említett incidensből kifolyólag nyitabban és szeltemben jelentkező kár, az t. i., hogy az egyesület pangásáról működése általános megszűnéséről beszélnek s már-már egy új irodalmi egyesület eszméjét is megpengették, minek utána a Kölcsey-Egyesület méla resignációval lemondott minden irodalmi tradíciójáról. Mindezekkel szemben a dolog úgy áll, hogy ha a közönségnek szuggeráljuk, hogy a Kölcsey-Egyesület meghalt, akkor bizony az egyesület meg is fog halni, pedig *élnie kell*, mert nagy misszióval született a világra. A hazafiság és kultúra nagy érdekeivel könnyelmű játékot üznünk nem szabad. Mert időközönként a működés, kedvezőtlen viszonyok közepett, nem oly extenzív, avagy a tevékenység nem oly eredményes, romba döntünk, — mint a gyermek a megunt kártyavárat — a hazafiságnak és kultúrának épült oltárt bűn volna. A jelen nehéz körülményei miképpen is zárának ki egy kedvezőbb jövőt? Igenis, át kell küzdenünk magunkat a jelen kritikus időszakán, hogy a jövő számára fenntartsuk, a mit a múltban megalkotni oly küzdelemben és áldozatba került.

Ne arról legyen tehát szó, hogy miképpen pótoljuk a Kölcsey-Egyesület meg-

csappant tevékenységét, hanem arról, miképpen lendíthetnők fel az egyesületet új életre. A múlt futólagos vizsgálata jövőbeli teendőinkre nézve egyben-másban hasznos utmutatást fog nyújtani.

A Kölcsey-Egyesület valójában úgy fogant, hogy tudományos és irodalmi társaság legyen egyszermind, de mivel ilyenmü egyesület vidéken létjogosultsággal és népszerűséggel aligha dicsekszik, színel egyetemes kulturális jelleget adtak neki. Elvitathatatlan, hogy működése első éveiben tulnyomó irodalmi és tudományos irányu munkásság volt. Mit is várhattunk volna egyebet, a Jancsó, Márki, stb. nagy kaliberű professzorok működésétől, kik az egyesületet alapították! Eme jeles alapítók távoztával a magasabb stílu tudomány és irodalom kevés succrestentiára talált és beköszöntött egy új aera, mely szintén igen jelentős a maga nemében, de jellegében már egészen más. Röviden szólva, *Varjassy Árpád* nagy történelmi tragédiánk emlékeinek kultuszát és gyűjtését teszi egyidőre az egyesület működésének sulypontjává. Ennél hasznosabb szolgálatot sem e városnak, sem a nemzetnek, sem a hazának nem tehetett volna. De mi következik ebből? Három dolog. Először: az egyesület anyagi erejének legjavát az emléktárgyak beszerzésére fordítja; másodsor: az egyesület eltér a kezdetben tuluralkodó irodalmi törekvésektől; harmadsor: be kellett következni

TARCA

A jubileum.

Irta: Kádár Gusztáv.

Pomerán Jakab, a díj- és illetékkiszabási hivatal VI. B. ügyosztályának iktatója, hamarosan fölhörpintette reggeli kávéját, az asztalon fekvő újságot pedig kezébe sem vette. Minden-napi, szürke kabátja helyett hosszú, fényes Ferenc Józsefet öltött magára. Akik ismerték Pomerán Jakabnak roppantul szigorú és megállapodott elveit, nagyon elcsudálkoztak volna ezen. Valóban, Jakab oda állott a tükör elé, félórásig simogatta jórészt már fehér fűrtit, majd szónoki pózba helyezkedett és egy hosszú papírlapot tartva kezében, elkezdett fenhangon deklamálni.

„Ugy érzem magam, mint a vándor, ki hosszú fáradságos gyaloglás után végre feljut a hegy csúcsára és most örömmel tekint a völgybe vissza, honnan vándorutját megkezdette. Így jártam én negyven éven keresztül a hivatalnoki pálya rögzös útját és ha most visszatekintek pályámra, a könyvek özöne borítja előttem a kilátást...”

Mint ebből is kivehetjük, a mai napon telt el épen negyven esztendeje, hogy Pomerán Jakab dicsőséges pályáját a díj- és illetékkiszabási hivatalnál megkezdette.

Gondosan körülörlögette fényes cilinderét,

rágyújtott egy kuba-szivarra és méltóságteljes léptekkel, füstölögve indult mindennapi útjára.

Kíváncsian nézte a képes napilapokat, vajjon egyik-másik nem hozza-e arcképét. De mindjárt megnyugodott, hogy majd másnap ugyanis tele lesznek a lapok az ő nevével, leírva az egész jubileumi ünnepséget és a bankettet, amely azt követni fogja.

Minden gondolata azt fürkészte, most, hogy mivel lepik meg igazgatója és hivataltársai. Különös bizonyossággal számított a fizetésfölemelésre, melynek áráért már előre csináltatta a Ferenc-Józsefet, mely oly feszes, ünnepélyes hangulatba hozta.

A hivatalba érkezve különös gyönyörrel tekintett végig a hatalmas iktatókönyveken, melyeket elejétől végig ő rovtott tele nagy betűkkel és magas számjegyekkel. Ott sorakoztak egymás mellett az ő művei, melyekbe az egész életét fektette. Szép öreg betűket festett eleinte most azonban már reszketővé vált kezejárása és a szeme nézése is határozatlanabb lett. Mikor fiatal volt, ő is másként képzelte jövőjét. Azt hitte, eljut valaha a magas polcra, hol a méltóságos titulus járja, végre azonban belenyugodott, mert hát bele kellett nyugodnia, hogy nem fog tovább mászhatni azon a bizonyos lajtorján. Mikor a többieket előléptették, ő meg ott maradt továbbra is a nagy iktatókönyv mellett, sovány vigasztalásul mondták neki:

— Jakab mester, magát senki nem helyettesítheti. Ki is tudná úgy vezetni a nagy iktatókönyvet, mint ön.

— Jó reggelt Jakab bácsi — üdvözölték az ifju kollegák.

— Ilyen elegánsan, biztosan randevuja van valami kis médivel. Nem szép dolog Jakab bácsitól, hogy elhódítja előlünk a lányokat.

Nagyokat nevettek a háta mögött. Jakab pedig, kinek folyton a nagy jubeliumon járt az esze és megszokta már e kötekedést, nem felelt nekik.

Felcsillogott szeme, mikor látta, hogy egy kollegája a IV. A. ügyosztály naplóvezetője vadonatúj redingót-ban jelent meg. Szép tőle, gondolta magában, hogy ennyire becsüli az én ünnepemet.

Két kollegája sugott valamit egymás fülebe. Jakab szörnyen kíváncsi volt, mit sugdolódhatnak. Hogy az ő jubileumáról volt szó, azt egész természetesen találta.

Tíz óra volt már, még az ünneplésről szó sem volt.

— Majd később, később — gondolta Jakab. Idegesen mozgolódott helyén. A munka sehogysem ment, alig tudott egy-két aktát elkönyvelni, folyton mormogta magában:

„... mint a vándor, ki hosszú fáradságos vándorlás után feljut a hegy csúcsára...”

— Kérem a 36.829. számot.

„... Örömmel tekint a völgybe vissza... Vagy ugy? Hidasai ur? Melyik szám tetszik? Mindjárt kérem.

— Haha, Jakab mester, szórakozott ma nagyon. Elcsavarta egy szép lány a fejét. Halottam felőle — és rámosolygott Jakabra.

oly időnek is, mikor az emléktárgyak már nagyobbrészt együtt lesznek és a gyűjtés csak szórványos. Ez a korszak a mostani korszak. Ha tehát valaki panasznál, hogy az egyesület ebben a tekintetben *szünetel*, mindenestre igaza van, mert bizony az ereklyét is csak addig lehet gyűjteni, míg van, vagy találkozik. A ki egyszer végig nézi a szabadságharci emléktárgyak muzeumát, aligha veszi zokon a „szünetelést”, mert „a mű be van fejezve” és „az alkotó szükségszerűleg pihen.”

Másként áll az irodalmi tevékenység ügye. Hogy ez a Jancsó—Márki aera után és főleg a szabadságharci emléktárgyak gyűjtésének virág-szakában, háttérbe szorult, ki vehetné rossz néven? Később annyira-mennyire éledezett. Pályadíjakat tüztek ki irodalmi dolgozatokra, egész ciklusokban tartottak változatos műsoron estélyeket, rendeztek két éven át szabad lyceumot és így nagyjában nem lehetne mondani, hogy az irodalmi és tudományos törekvések ne érvényesültek volna. De befészkelődtek és mutatkoztak eme törekvések idején olynemű tünetek, a melyek egyrészt minden sikert csökkentettek, másrészt a komoly igyekezet eredménye iránt a bizalmat alaposan megrendítették.

Vegyük a dolgokat sor szerint! Teljes őszinteséggel lehet szólnunk, mivelhogy nem rombolni, hanem építeni akarunk. Az első, mit emlitenünk kell, a sajtó és az egyesület közötti elhidegülés. Hol csuszott be a hiba? mi okozta? nem tudom, de bizonyos, hogy az aradi zurnalisztika nem a kellő rokonszenvvel viselkedett hosszú éveken át az egyesület irodalmi és társadalmi működésével szemben. Csak egy-két év óta enyhült a sajtó férfainak eme kedvetlensége, mely talán valamely akaratlan és öntudatlan sérelemből eredt, a melynek azonban nyomára jönnünk nem lehetett. A sajtó jóindulatának illetően eljárásuk káros volt a múltban és okulásul fog szolgálni a jövőben. A hírlapírók elhidegülése az egyesülettől személyes okokra aligha vezethető vissza, de lélektani okát könnyen megtalálhatjuk. Az

egyesület magas régiókba feltörekvő tudományossága nem látszott észrevenni a hirszolgálat és közművelődés egyesületi kereten kívül álló egyszerű, de hangyaszorgalmu munkásait és saját működésének tulbecsülése mellett megfélekedett arról, hogy egy vezércikk vagy tárca kiformalása sokszor nagyobb művészi inspirációt igényel, mint a tudós vaskos, de gyakran fakó színű könyve. Később, mintegy a napirend után hozom fel ezt, de nem mellőzhettem, nehogy valamikor is a napi sajtó és az egyesület között olynemű szakadás bekövetkezhessek.

De nemcsak a napi sajtó hideg magatartása lohasztotta az egyesület irodalmi buzgalmát, más egyéb társadalmi jelenségek még nagyobb mértékben súlyosították apathiára. Nem átalom kimondani, hogy az aradi közönséget koronkint túlzott hevülékenység és végletekig menő indolencia jellemzi. Mig egyrészt feltétlen liberálizmusa, hazafias lelkesedése és finomult izlése tekintetében bizonyos előkelő intelligencia nemes ösztönként él benne, másrészt oly mulasztásokat követ el, minőket másutt alig találhatnánk. (Megesett például, hogy egy alkalommal Jókai felolvasására dobszóval kellett közönséget gyűjteni.) *Mit ad nekünk a Kőlcsey-Egyesület?* hányják fel százan, valahányszor a négy koronás nyugtát prezentálják. No hát a Kőlcsey-Egyesület nem ad semmit, mert *nem tartozik a mi...* volna a legmegfelelőbb válasz. Tessék, ott a könyvtár, a muzeum, a monografia, megyszerte a sok magyar népiskola, melyet az ő pénze keltett életre... igenis, a Kőlcsey-Egyesület nem ad semmit, mert nem tartozik többet adni.

Hogy a szellem ily iránya mellett egy aradi kultur-egyesületnek nehéz a helyzete, külön mondanunk nem kell. Meg van fosztva minden gyámoltól, mi más városokban ilynemű intézménynek létet, haladást és virágzást biztosít. Minden társadalomnak vannak előkelőségei, vezető körei, kik utánindul a társaság krémje. A hivatalok főbjei, a testületek vezetői, a közintézetek magasb intelligenciájú tiszt-

viselői, a jótékonyosság, irgalom, emberszeretet nő egyesületeinek vezetőségei, úgy tudjuk, minden városban, széles e hazában első támogatói a kultúregyesületeknek. A pozsonyi Toldy-kör, a nagyváradi Szigligeti-társaság matinéin, kérdem, kik töltik be az első sorokat? Nem azok, kiknek ott megjelenni — bár a mulasztásra birságpénz szabva nincs — mulaszthatatlan kötelességük? S nálunk is így van ez? Fájdalmas a felelet. Jobb elhalgatnom. Csak egyet koncedálok: a Kőlcsey-Egyesület nem ad semmit, de neki sem adják meg sokszor azt, ami őt mint kultur-egyesületet megilleti.

Igy vergődött el évtizedeken át az egyesület, nem lelve mindig támaszt a sajtó jóindulatában, sem a közönség kitartó érdeklődésében. Mert valljuk meg azt is őszintén, a mi közönségünknek igazán nagyobb a kíváncsisága, mint az érdeklődése. Mig új volt a Kőlcsey-zsur és a szabad lyceum, oly mohósággal kaptak rajtuk, hogy szinte szüknek bizonyult a terem; alig hámlott le mindkét vállalkozásról az ujdonság ingere, mérhetetlen tágas lett ugyanaz a terem. Változó kedv és változó szeszély hányja-veti a mi társadalmunk áradó és apadó hullámain s ne bizakodjék el senki, mert a mit *ma* örömmel fogadnak, azt *holnap*, mint unalmas dolgot bizonyosan sutba vetik.

Mindezek a dolgok, jól tudjuk, nagyjában akademiace vannak mondva. Mert azzal, hogy valamely tunya, indolens sokadalomnak szemére lobbatjuk vétkes indolenciáját, az eszményibb törekvés útjára még nem térítjük. Felemelt szavunk eredményes csak akkor lesz, ha a panasz hangoztatásával egyidejűleg az orvoslatra is utalunk. A jelen esetben arról panaszkodván, hogy az aradi társadalom érdeklődése megcsökkent a Kőlcsey-Egyesület kulturális működése iránt, magán az egyesületen áll első sorban, hogy ez érdeklődést újból felkeltse és jövőben állandóan biztosítsa. A mint megbízható forrásból értesülünk, az egyesület körében már meg is indult ily értelemben valamely nagyobb-szerű akció s még e hét folyamán gyűlé-

Jakab meg azt gondolta, hogy jól tudja ő, mit jelent ez a mosoly. De hány órákor lesz már? Fél-tizenkettő van és még nyoma sincsen. Önmagát inlette.

— Jakab, Jakab, negyven évig vártál a napra, elvárhatasz még egy félóráig. De nem. Az óramutató kárlehetetlen pontossággal ment előre, semmi kedve sem volt megállapodni. Jakab nyugtalanul hánykolódott helyén. Istenem, az lehetetlen. Vagy megfélekedtek volna ő róla, ki negyven éve főszlopa és talpköve a díj- és illetékkiszabási hivatal VI. B. ügyosztályának. Elsápadt és remegni kezdett. Már tizenkettő elmúlt. Másfél óra múlva üres lesz a hivatal, elmúlik a nagy nap, és elmaradt a nagy jubileum, a királyi kitüntetésről szó sincs, a lapokból kimarad a neve és a vacsorához nem iszik pezsgőt, hanem megint azt a nyomorult silit iszik a Két Vadrucánál. És mi lesz a nagy szabószámlával, nem is jó rá gondolni. Egyszerre azonban fölragyogott szeme. Boldizsár jött. A hivatalnak érdemekben és sőprésben megőregedett szolgálója.

— Pomerán ur, az igazgató ur hivatja.

Jakabnak szive földobogott. Eljött hát a nagy perc visszavonhatatlanul. Lesz kitüntetés, fizetésemelés, pezsgő, minden. Mily érdemes is működni a hivatalban, dolgozni az emberiség jóvoltáért. Mindezt villámgyorsan gondolta át. Végigsimított haján, egyet pődrött a bajuszán és ment az igazgató szobája felé. Közben még nem mulasztotta el, hogy el ne mormogja.

— Mint a vándor, ki hosszú gyaloglás után végre feljut a hegy csúcsára...

Az igazgató egy aktát tanulmányozott. Jakab tiszteletteljesen várakozott és közben glagé-keztüit szemlélgette, vajjon elég tiszták e arra, hogy az igazgatói kézszoritás melegét fölfogják.

Most feléje fordult az igazgató.

— Pomerán ur, meg kell önnek mondanom, hogy munkája már nem oly pontos, mint annakelötte.

— Jakab kékült ződült.

— Most is azt találom, hogy ez a nagyfontosságú akta, mely a tanácsos ur ő méltóságának magánügyére vonatkozik, nincs az ön könyveiben följegyezve. Figyelmeztetem, hogy a jövőben ily dolog elő ne forduljon többé.

— De igazgató ur — rebegte...

— Csak hagyja Pomerán ur... Különben is tapasztalom, hogy néhány hét óta egész különöz lett önből. Mi ez most megint? Ferenc-Józsefben jön a hivatalba, mikor én és a tanácsos ur ő méltósága is csak szaccoban járunk. Aztán ezek a glagé-keztüik...

Jakab kezei villámgyorsan jobbra-balra tün-tek el.

A direktor nem szólt többet. Jakab meg úgy állott ott, mintha lábba gyökeret vert volna. Nagy üveges szemekkel bámult maga elé.

— Van valami mondanivalója? — kérdezte a direktor.

Jakab fordult egyet, kezeit azonban előre-rántotta gyorsan, nehogy az igazgató szeme ismét rájárjon és melet kifelé.

Belésett a székébe. Mergeseu csapta be a nagy iktatókönyvet.

A társai már hazakészülöttek, végre ő maradt egyedül.

— Nincs jubileum, mondotta elkeseredett hangon.

Egyetlenegy sem ejtette ki, hogy: üdvöz-lőm. De bezzeg minden névnapon újévnapján szaladtak a direktorhoz, szinte elkopott a kilincs kezük alatt. De nem volt mégsem egész egyedül. Boldizsár nagy szakértelemmel sőpröte most a hivatal helyiségeit.

— Boldizst, szólította magához.

— Parancsol, Pomerán ur.

— Boldizsár, tudja meg maga legalább, ma van negyven éve, hogy a hivatalba léptem. Negyven esztendője: — ordította most, már és öklével nagyot csapott az asztalra. Boldizsár két lépést ugrott el tőle.

— De hisz azon nincs mit haragudni. Szép idő az Pomerán ur. Gratulálom, szivből gratulálom.

— Maga gratulál? — föllélegzett Jakab. Magához ölelte az öreg szolgát és úgy rebegte:

— Köszönöm Boldizsár, köszönöm, maga ez én egyetlen barátom itt a hivatalban.

Aztán ismerte Boldizsárnak ősi szenvedélyét, markába nyomott egy ezüstforintost:

— Itt van borra, Boldizsár. Igyék egyet az én jubileumomra, ha már más nem iszik is. Oly világ ez a világ, oly hátatlanok az emberek...

szek majd egy tágabb körű bizottság, melynek feladata lesz az egyesületi életbe új lendületet és frissebb szellemet vinni. Szó lesz az egyesület keretében működő egyes szakosztályok reformjáról és kiegészítéséről, de hogy miképpen van ez tervbe véve, arról következő cikkünkben számolunk be.

A katonai javaslatok és a kiegyezés. Fővárosi tudósítónk írja Napok óta suttognak politikai körökben egy konfliktusról, amely Apponyi Albert gróf és Széll, meg Fejérváry miniszterek között ki tört volna a katonai javaslatok miatt. Egyik fővárosi lap hírt is adott erről és egyben cáfolatot is, a mely szerint Apponyinak némely megjegyzése van a katonai javaslatokra és ezt írásban összefoglalva adta át a miniszterelnöknek. Erre vonatkozólag arról értesülök, hogy Apponyi és a volt nemzeti párszintén szükségesnek tartja a hadsereg szaporítását. Apponyi ezt a szaporítást a nemzet teherviselési képességével akarja összeegyeztetni és fokozatos szaporítást kíván egyrésztől, másrésztől és pontosan leg a szolgálati idő leszállítását. Ha ez az egész vonalon nem volna lehetséges, úgy bizonyos arányt kellene kimondani. Apponyi megjegyzéseivel a kormány és illetve Fejérváry honvédelmi miniszter is foglalkozik és bizonyos, hogy a katonai követelményekkel összeegyeztelve sikerülni fog teljes egyetértésre jutni. A katonai javaslatok már ezen, vagy legkésőbb a jövő héten napirendre kerülnek.

Itt jegyezzük meg, hogy Széll Kálmán miniszterelnök a kiegyezési javaslatokat a jövő héten terjeszti a Ház elé.

Apponyi Albert gróf ma kijelentette egy újságíróknak, hogy a válsághirekből, amelyeket több fővárosi lap terjesztett, *egy szó sem igaz.* Az különben — mondta a képviselőház elnöke — csak természetes, hogy a pártban megbeszélések folynak a komoly politikai dolgokról. A szabadelvűpárt a katonai javaslatokra vonatkozó értekezletét, amelyből kifolyólag a válsághírek nagyvilágra jöttek, *szerdán este* tartja meg.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 19.

Még ma is a cukorjavaslatokat tárgyalta a Ház igen csekély érdeklődés mellett. A vitát a néppárt egyik legfiatalabb tagja: Szüllő Géza kezdte meg.

Utána Neumann Armin tudott figyelmet és meghallgatást biztosítani magának, de a többi szónokot már senki sem hallgatta Lukács László pénzügyminiszteren kívül.

A folyosó annál élénkebb volt, minden zugban csoportokban adomáztak a nem cukros képviselők és csak arra figyeltek, mikor csengetik be őket a pénzügyminiszter meghallgatására.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác, Láng Lajos és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök megnyitja az ülést és bemutatja Pozsony város kérvényét a cukorkonvenció tárgyában.

Következett a napirend:

(A cukoregyezmény.)

Szüllő Géza elfogadja a javaslatot, de több kifogása van ellene, főképpen az, hogy a cukoradót nem szállítják le akkor, amidőn a cukoriparunk kárára kénytelenek voltunk az egyezményt elfogadni. Végül határozati javaslatot nyújt be, amelyben azt kívánja, hogy a kormány a cukoradó feleslegeket 1903. szeptemberétől a *bor- és husadó* leszállítására fordítsa.

Neumann Armin tagadja Szüllővel szemben, hogy itt osztályérdekekről van szó, mert ha e javaslatokat támogatjuk, akkor azért teszszük, mert az ipar és mezőgazdasági érdekek itt összeesnek.

Felkiáltások a néppártról: Szegény gyárosok!

Neumann Armin: Szüllő a gyárosok gazda-

godásáról és az ő érdekeikről beszél, holott kétes, hogy ismeri-e a gyárosok jövedelmeit.

Szüllő és Zboray közbekiáltanak: Hát Schossberger!? És Erger-Berger? Mind Galiciából jött ide és szedte fel magát!

Neumann Armin: Az urak csak bizonyos jogi gyűlölethől beszélnek így. Egyébként maga is kényszerűségből fogadja el a javaslatot, mert Chamberlain cukorpolitikája és ennek kapcsán a brüsszeli cukorkonvenció kényszerhelyzetbe sodorta az európai államokat. Hosszas ismereteli Chamberlain gyarmatiügyi politikáját, a melynek egyik tényezője volt a gyarmati cukoripar fellendítése. Egyetért Hieronymivel abban, hogy a cukoradót le kell szállítani nemcsak a fogyasztók érdekében, hanem a cukoripar érdekében is. Összehasonlítja a nád- és cukorrépából készült cukor értékét és ebből következteti Chamberlainnak azt az angol gyarmatok érdekében jól felfogott törekvését, hogy a nádcukor fogyasztását könnyebben hozzáférhetővé tegye. Nem fogadja el Szüllő javaslatát, mert a cukoradóból befolyó jövedelmekre az államnak szüksége van. Végül újból kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja. (Helyeslés a jobboldalon.)

Szederkényi Nándor: Ha Neumann okoskodását és fejtegetését, — azokkal az érvekkel, a melyeket Hieronymi felhozott, elfogadja, úgy arra a következtetésre kellene jutnia, hogy az előttük fekvő javaslatokat ne fogadja el. De ha meggondolja, hogy ezzel mégis rosszabb helyzetbe sodorná a cukoripart, akkor mégis elfogadja a konvenciót és a jelen javaslatokat.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Dániel Gábor foglalta el az elnöki helyet.

Bujanovics Gyula igazat ad Rosenbergnek abban, hogy a cukoripart tekintve az államnak kettős feladata van. Az egyik, hogy a hazai cukoripar jövőjét biztosítsa, a másik az, hogy a cukorrépa értékesíthetőségét előmozdítsa. Hosszasabban fejtegeti az angol cukoriparpolitika egyes fázisait és a jelen javaslat legfőbb vívmányának ezt tartja, hogy a hazai cukorfogyasztást a hazai termelőknek biztosítja. Ezért is örömmel fogadja el a javaslatot. (Elnök helyeslés jobbról.)

Ernusz Kelemen szintén elfogadja a javaslatot.

Molnár Józsiás a Ház hozzájárulását kéri ahhoz, hogy beszédét holnap mondhassa el. A Ház beleegyezik.

Az ülés ezzel véget ért.

Aldozat a meggyilkolt nagykövetért.

(A Ketteler-émlék leleplezése Pekingben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 19

Abban az egyezményben, amelyet a nagyhatalmak a kínai háború után a kínai császárral megkötöttek, mikor Csun herceg anyi megalázások között felkereste a német udvart, s amikor a németek császára olyan erélyes hangú, dorgáló beszédben mosta meg a kínai császárság fejét, — az a feltétel is ki volt kötve a béke írat többi pontjai között, hogy a kínai kormány köteles szobrot állítani Ketteler bárónak, a németek meggyilkolt követének, s azt ünnepélyesen felavatni.

Pekingben ma leplezték le ünnepiesen azt az emléket, a melyet a kínai kormány Ketteler bárónak, a meggyilkolt német követnek állított. Az ünnepségen jelen volt sok kínai méltóság, továbbá a diplomáciai testület tagjai, a követségi őrségek összes tisztjei, a Pekingben lakó összes idegenek és a Tiencinből, valamint más városokból jött német tisztok és hivatalnokok. Ott volt Cordes, a német követség volt dragománja is, a ki Ketteler meggyilkolásakor szintén súlyosan megsebesült.

Az emlék déli oldalán lévő ivalaku utat német katonaság szállotta meg, az északi oldalon pedig kínai csapatok álltak. A szomszéd utcákat és a környéken levő háztetőket temérdek kínai ember lepte el. A leleplezésen a né-

met birodalmat Goltz báró, a német követség első titkára, a kínai birodalmat pedig Csun herceg képviselte. Az emlék előtt oltár állott a császári udvar áldozó edényeivel. Csun herceget megjelenésekor Goltz báró német követségi titkár és Rohrscheidt vezérőrnagy ehhez az oltárhoz kísérte, a hol a herceg a diplomáciai testület tagjainak üdvözlése után kínai szokás szerint az elhunyt tiszteletére *italáldozatot* mutatott be.

Abban a beszédben, a melyet Csun herceg az emléket átadta, azt mondotta, hogy ez az emlék intőjel a nép számára, bizonyosága a két ország között való barátságos viszonynak és jelképe a békének. Goltz báró válaszában azt mondotta, hogy ezt az emléket a kínai császár a német császárnak és a német birodalmak állította örök, *bizonyosságul annak a haragnak*, a melyet a kínai császár Ketteler báró meggyilkolásán érez. Az emlék felállításával Kína teljesítette azt a kötelezettséget, a melyet maga vállalt el az 1900-iki események után. Ez az emlék az utókor számára örök jelképe lesz a kínai kormány ama kívánságának, hogy a békés kormányokkal való barátságos viszonyt fejlessze és fenntartsa.

Mind a két beszédet német és kínai nyelven olvasták fel. Az emlék átadása után a német csapatok zeneszóval elvonultak az emlék előtt.

Erdekes, hogy a német birodalom képviselőjének beszéde még ma is, a kieengesztelődés napján, abban a tónusban mozog, amelyet Vilmos császár olvasott a kínaiak fejére.

Vitás alapítvány.

(Makó város közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, január 19.

Makó város mai rendkívüli közgyűlésén egy alapítvány-ügynek érdekes fordulata került tárgyalásra. Ez a *Szikszay-féle alapítvány*. Az alapító Szikszay Dániel, aki nagyváradi táblabíró volt, Makó-város iskoláinak ösztöndíj-alapra 10.000 koronát hagyott. A kedvezményezett intézet a református egyház által városi segélylyel fenntartott négy osztályú algimnázium volt, amely később községi, még később államilag segélyezett polgári fiú iskola lett. Mikor a főgimnázium megnyílt, a polgári leány- és a községi elemi iskolák lettek a kedvezményezett s máig is azok. Ugy áll azonban a dolog, hogy a város iskolái államosítva lesznek s miután az alapító szerint a város iskolája vagy iskolái, ha mint ilyenek megszűnnek, az esetben a *református egyház elemi iskoláinak* növénydekeit illeti meg az ösztöndíj. Ennek az intenciónak tett eleget a tanács, midőn Bán Zsigmond dr. városi ügyészt megbizta, hogy az alapító oklevelet ily irányban szerkesztesse meg.

A ma délelőtti közgyűlésen Bán Zsigmond dr. ügyész volt az ügyelő adója. Felolvasta a nagy körültekintéssel megszerkesztett okiratot, amely a fentiekben kívül még azt is meghatározza, hogy segélyek évenként két ízben osztatnak ki a kamatokból: július hó első felében készpénzben, november hó első felében ruhaneműekben. A segélyeket a tanítótestület meghallgatásával a város polgármestere, a kir. tanfelügyelő és a ref. egyház iskolaszéki elnöke itélik oda.

Dallos Sándor dr. szerint jobb lenne, ha a kedvezmény a községi iskolák örökébe lépő *állami iskolákra* szállna át.

Farkas József polgármester kijelenti, hogy ez az alapító intenciónak a megsértése nélkül lehetetlenség, amire a képviselőlet egyhangulag elfogadta a bemutatott alapító oklevelet s meg-

erősítés végett felterjeszti a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

A közgyűlés második tárgya a helypénzszedési szabályzat módosítása volt. A város a szerdai heti és a szentiváni országos vásár helypénzszedési jogát megvette 30.600 koronáért a megyés püspöktől. Ez teszi szükségessé a szabályzat módosítását, amelyre aztán Cseresnyés János főkapitány elnöklete alatt egy Vajda István, Börösök Gergely, Baló Benedek, Marosi Herman, Nagy István és Nagy Gy. Józsefből álló bizottságot küldtek ki.

Vida Ferenc, ref. tanító nyugdíjaztatván, helyére a ref. egyház Raffay Endre tanítót választotta meg.

TÁVIRATOK.

Bombázás Venezuelában.

Caracas, jan. 19. A Panther német hadihajó ki akarta erőszakolni a marakaibói lagunába való bemenetelt és bombázta a San-Carlos erődöt, a mely azonban a támadást visszaverte és a német hadihajóban kárt tett. A kormány attól tart, hogy ebből bonyodalmak származhatnak.

Caracas, jan. 19. Szombaton délelőtt a Panther német hadihajó ki akarta erőszakolni a marakaibói lagunába való bemenetelt és lövöldözni kezdett a San-Carlos erődre, a mely a csatorna bejáratán uralkodik. Az erőd viszonzta a lövéseket és egy órai harc után kényszerítette a Panthert, hogy szándékától elálljon. Az erőd parancsnoka azt jelenti, hogy az erődben nem esett kár. A mikor ennek az esetnek Caracasban híre ment, a lakosság tüntetéseket rendezett.

A református egyház közgyűlése.

(Beszámoló a múlt évről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 19.

Az aradi evangélikus református egyház az évi rendes közgyűlését vasárnap délelőtt tartotta meg a városháza kisebb termében Fábán László főgondnok és Csécsi Imre lelkész elnöklete alatt.

A határozatképesség megállapítása után a lelkész terjesztette elő a valláserkölcsi állapotról szóló évi jelentést. A jelentés folyamán örömmel emlékezett meg arról, hogy egy év alatt felmerült különböző jelenségek a hitélet erősödését, az egyház iránt való ragaszkodást bizonyították.

A templomban és a gáji iskolában tartott istentiszteleteket a hívek buzgón látogatták. A vallásoktatást három tanerő a legnagyobb gondal és a viszonyok által követelt beosztás mellett teljesítette. A népesedési mozgalmaknál legérdekesebb volt annak felemlítése, hogy a vegyes párok közül 23-an egyeztek meg a ref. egyház javára s 18 esetben kárára.

A lelkek száma Aradon 6277, a fiók egyházakban 597, együtt 6874. Halálai emlékezik meg a jelentés az adakozókról, Gaál Ferenc főgondnokról, Komáromi Miklósnéról, Török Károlyról, Szikszay Antalné, Török Gizelláról, Vinkler Józsefről, Farkas Annáról és özv. Jóó Mihálynéról. A közgyűlés az adakozóknak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A gondnoki számadás szerint az évi bevétel volt 8422 korona 15 fillér, kiadás 8166 korona 81 fillér maradvány 305 korona 35 fill. Az összes pénzvagyont 25 818 kor. 87 fill. Evi szaporulat tehát 1749 kor. 25 fill. Ennek tudomásul vétele után az új előirányzatot állapították meg, 7515 kor. 35 fill. fedezeti összegben. Megszavazott a gyűlés a magyar protestáns irodalmi társaság részére 200 kor. alapítványi tőkét, úgy hogy ez évben ennek csak kamatját fizetik meg. Kimondtak továbbá a közgyűlés hogy az egyház pénzvagyona az aradi pénzügyintézetek között aránylagosan helyezendő el.

Az évfolyamán néhány közgyűlési tag elhalt vagy elköltözött, ezek helyére megválasztották: Vince Endrét, Vizer Lajost, Csutak Károlyt, Szántai Bélát, Szántai Lajost, Bánffy Józsefet, Fehér Jánost és Lengyel Mihályt.

Jelen voltak a gyűlésen: Gaál Ferenc tb. főgondnok, dr. Vajda István gondnok, Bakonyi Károly Berec István, Domokos József, Domokos Lajos, Halmai Andor, Jóó Béla, Kulcsár István, Kálmán Ferenc dr. Maffey Géza, Nyiró Géza, Papp Ferenc, Szikszay Antal kántor, Szilágyi György, Molnár József, Sebesy Ferenc, I. Tóth Lajos, Varga Imre, Várady Lajos jegyző, Domokos László, Szabó Ferenc, Máté János, Szarvadi István, Hirsch István, Fehér Mihály, Boros Géza, Méri István, Molnár Sándor, Molnár Ferenc, Lendvay János, Barca Mihály, Szabados Antal stb.

Egy híres ujságíró halála.

(Blowitz.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 19.

A világsajtó gyászát jelenti az a távirat, a mely arról ad hírt, hogy Blowitz, a Times párisi levelezője vasárnap Párisban nyolcvankét éves korában meghalt. Blowitz neve egész fogalom ma már: az ujságírás hatalma szinte perszonalifikálva volt az ő személyében. A riporterek királyának hívták s tömérdek hőstettel rá is szolgált erre a címre. Multjából is annyi vidám és komoly epizód járta be az európai sajtót, hogy a nevét jobban ismerik, mintha koronát viselt volna a fején.

Blowitz a rajongásig szerette a hivatását s ez a fanatikus szeretet csinálta meg a karrierjét is. Két diploma is penészesedett a fiókjában, de ő csak ujságírónak tekintette magát. És megmutatta, hogy a hetedik nagyhatalom képviselői, ha nem is szövegeznek meg titkos diplomáciai jegyzékeket és mozgósítási parancsokat, döntő szerepet játszhatnak a nagy politikában, a diplomáciának számolni kell velük és a nemzetek egymás iránt való szimpátiájának irányozására pedig egyenesen megtámadhatlan a befolyásuk.

Az öreg Blowitz — mindig öregnek ismerték — rettegett hatalom volt. Nagy tudása, alapos ismeretei, de különösen éles szeme oly pozícióba emelték, hogy egyetlenegy kartársra sem vetélkedhetett vele. Bámulatos módon ki volt fejlődve benne az a képesség, hogy bizonyos dolgok bekövetkezését, azoknak méreteit, hatásukat szinte matematikai pontossággal látta. Minden cikke mély nyomokat hagyott maga után nemcsak a közvéleményben, hanem az illetékes körökben is.

A berlini kongresszus tartama alatt tűnt föl Blowitz. A tanácskozás minden fázisáról oly helyes és biztos tudósításokat küldött lapjának, hogy a figyelem csakhamar ráterelődött. Blowitz, ha arról volt szó, hogy valamit megszerezzen az ujságjának, nem riadt vissza az etikettépitete akadályoktól. Föltűnést, csaknem botrányt keltett, hogy a berlini szerződés tartalmáról a Times olvasói hamarabb értesültek, mint azt Bismarck, a vaskancellár szerette volna. Legendák keringnek arról, hogy mily vakmerő zsenialitással tudta a diplomácia nagyképűsködése mögül kikaparni a világot és a tértképrajzolókat közelről érintő eseményeket.

Iskolát is teremtett Blowitz; az interviú iskoláját. Híres államférfiak, hadvezérek, művészek szóáltak meg az ujságíró előtt, hogy gondolataik, terveik, reményeik ilyen módon beszívárognak a közvéleménybe. Blowitznak ezt az iskoláját azóta számosan elvégezték, hanem azt a tökélyt, a mely az ő írásait jellemezte, elérni nem tudták.

Közvetlenség, szin. elevenség és határtalan gondos megfigyelés voltak tudósításainak a sajtóságai. Némelykor azonban bírálatát ez ér-

zeimei befolyásolták. Gyűlölte a németeket és neki igen nagy része van abban, hogy a német és az angol nép között ma olyan mély árok fekszik.

Blowitz mint szegény fiú bebarangolta az egész világot és aközben szerzett tapasztalatainak még akkor is igen nagy hasznát vette, a mikor már a Szajna partján fejedelmi nyaralója volt. Igazi neve Opper Henrik és Blowitz csehországi községben született. Franciaországban több évig volt a német nyelv professzora; a Times levelezője 1871-ben lett.

A magyarokkal szemben erős szimpátiát érzett. Mikor az utolsó párisi kiállítás alkalmával Herman Ottóval egy társaságban találkoztak, nagy lelkesedéssel beszélt a magyar nemzet jövőjéről. A diskurzus közben Herman Ottó célzást tett arra, hogy nem jól hall.

— De nem baj — szólott — ez (és a feleségére mutatott) most az én fülem.

Mire Blowitz szintén a feleségére mutatott és így szólott:

— Ez meg az én szemem! (Blowitz tudvalevőleg igen rövidlátó volt.)

Már régóta gyöngékedik, úgy, hogy az utóbbi időben már nem is látta el lapját tudósításokkal. Ma azután hashártyagyulladásban Párisban meghalt.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Boccaccio, operette. (Páros bérlet.)
Szerda: Niobe, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Egy szegény ifjú története, dráma. Császár Imre vendégfelléptével. (Páros bérlet.)
Péntek: Balassa Bálint, szinmű. Császár Imre vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Szultán, operette (Páros bérlet.)

* Lotti ezredesei. A Rudyard Stone pompás bohózatában félholtra kacagta ma magát a közönség ismét. A hahótának az a parokszizmusa, amire ez a darab ragadni szokott, elkerülhetlenül beállott megint. És hogyné játszanának ilyen levegőben jól a szereplők?

Gyöngyi Izsó valóságos remekelt, természetes komikuma és kitűnő mimikája ellenállhatatlanul hatott. Sajnáthatja mindenki, aki elmulasztotta megnézni. Bózza Lili Lottiját felesleges talán újra dicsélnünk. Elegáns, könnyed és finoman diskrét tánca maga egy költemény, ami mellett tiszta hangja is érvényesül. Sarkadi felséges színigazgató volt, ezt a szerepet már csakugyan lehetetlen jobban megjátszani. Mikor a vélt próbán öntudatlanul résztvevőket dirigálja, csakugy tombolt a kacaj. Ugyancsak jó volt Polgár, valamint B. Szabó, akinek nemcsak maszkja sikerült, de az indus fejedelem hangját is nagyszerűen elalálta. A többi szereplők szintén hozzájárultak az este sikeréhez.

V. J.

* A három pár cipő ötletes bolondsága sem hozott télt házat Gyöngyinek. A színház majdnem üres maradt, szinte csodáltuk a szereplők jó kedvét. Gyöngyi Izsó is megőrizte jó humorát, bár ez a szerep koránt sem felel meg neki, mint a Goldstein Számi. De az egyszerű, heves és jószívű suszter alakját komikusnál meglepő természetességgel rajzolta meg. Karács onyi Mariska kitűnő alakítást nyújtott. Igazán szép énekeért a kis közönség lelkes tapsokkal adózott neki. Az este derűségéhez teljes ambícióval járultak Gazdy Aranka, Pajor Ágnes, Répássy Gusztó, Polgár, Győre és Terneyi. V. J.

* Császár Imre vendégszereplése. A kiváló művész vendégszereplése Balassa Bálint szinmű bemutatásával karöltve jár, és így kettős élvezetben lesz a közönségnek része: a művész játékában és alakításában és egy aradi fiatal író, Marosi Ferenc kitűnő drámai művének meg-

ismerésében. A drámai személyzet e premiére serényen készül.

* **Bocaccio.** Holnap, kedden *Bocaccio*, a kedves zenéjü operett kerül előadásra, melyben a címszerepet B. *Répássy* Gusztai játssza, aki ezt a szerepet a közönség elismerése mellett máj játszotta.

* **A zenede matinója.** Az aradi zenede tanárai és növendékei vasárnap délelőtt 11 órakor matinét rendeztek a polgári fiúiskola dísztermében. A zenei ünnepre nagyszámú közönség gyűlt össze, melyet nagyrészen a szülők és a zenekedvelők képeztek. A hangverseny nívója ezúttal is azon a magas fokon állott, amely *Krispín* József iskoláját jellemzi s amely a zenede hangversenyait kedveltekké szokta tenni. A zenede növendékeinek karéneke nyitotta meg a matinét. Az előadott számok közül különösen a svéd tánc dalon játszott meg a kifogástalan összetanultság és a kar ügyes dirigálása. Négykezes zongora játék képezte a műsor következő számát: *Lichner*-nek egy indulóját játszották két zongorán *Darvas* Rózsi és *Zsuzsi*. Előadási számukat épen úgy megtapasztalta a közönség, mint a *Schwellengrüber* Ferenc hegedű-játékát, melyhez zongorán *Schwellengrüber* Gizella szolgáltatta a kíséretet. Magyaros szint adott a matinénak a *Brassoványi* Erzsike szereplése is, aki csengő, behízegető nanggal magyar népdalokat énekelte *Kaletzky* Vilma tanárnő zongora-kísérete mellett. A zenede növendékeinek karéneke után az intézet három jeles tanára: *Keletzky* Vilma, *Budits* Mátyás és *Zoltay* Mátyás *Beethoven*-nek egy zongora-trióját adták elő befejezett művészettel, nagy hatás mellett.

* **Szultán.** A Szultán szombati előadása nemcsak zenei szempontból, hanem játék tekintetében is kiváló lesz. Az operett kiállítására is sok gondot fordít a művezőség, amennyiben új kosztümök és új díszletek készültek az előadásra. A darabban a fő női szerepet *Zilahyné-Singhoffer* Vilma játssza.

* **Alden Iza hangversenye.** Érdekes alkalom volt az idei hangversenyek sorában a tegnapi délutáni hangverseny, amelyen *Alden Iza* mutatott be szülőföldjének zeneértő közönsége előtt művészi tehetségének sok oldalát: énektudását, nagyterjedelmű, iskolázott hangját, s végül azt a művészi intelligenciát, amely interpretáló képességénél fogva, egyik főerje az énekesnőnek. Az „Aida” nagy áriája, amelylyel *Alden Iza* hangversenyének műsorát megnyitotta olyan hanganyagot kíván, amilyen az övé s amelynél kevesebbel ezt a hatalmas művet előadni nem lehet. Herman: „Sag, nur einmal Ja” s különösen Grieg: „Ich liebe dich” kezdetű dalaival közvetlen, nagy hatást gyakorolt a hallgatókra. A kettő között a *Mignon*-dalt énekelte sok tudással, de kevés színezéssel. Wagner: *Schlum merliedjével* ugyanígy bánt el, s már ez is igazolja, hogy a művész tehetségének bemutatására nem ezek a szentimentális dalok alkalmasak. Teljes volt a hatás *Saint-Saëns* egy operaszerepe után, s ez csak fokozódott *Brahms* „Feldensamkeit”-ja után, mely a hangverseny egyik kiemelkedő száma volt. *Rückauf* „Csárdás” a volt az utolsó szám, s ez a kedvesen előadott apróság hálás publikumra talált. A művész viszonzásul a sok tapsért néhány éréssel előadott magyar népdallal (*Zug e szélvész... Siófokra megy a hajó... stb.*) töltötte meg hangversenyének tartalmas programját. — Az énekszámok között *Faix* Jacques-né, az ismert aradi zongoraművész nőfeltűnést kellett zongora-játékával. Tegnapi szereplése volt az első, mely alkalmat adott a művésznek tehetsége önálló bemutatására s *Faix* Jacques-né urnó ezt az alkalmat ki is használta. *Rubinstein* etüdjét adta elő, oly nagy technikai készséggel, mely még azokat is meglepte, kiknek már volt alkalmuk a fiatal aradi művésznőt hallani. Még intenzívebb hatást ért el *Chopin* igazi művészettel előadott *Grande Polonaise* ével, mely után szünni nem akart a taps. A hangverseny meglepően nagy számú közönség előtt folyt le.

* **Magyar iskolahajó.** Érdekes könyv jelent meg *Solymásy* E. Oszkár tengeri hajózási m. kir. főfelügyelő tollából a *Pallas* kiadásában. Kiváló szakember ismerteti abban kereskedelmi tengerészetünk viszonyait, a magyarosítási törekvések eredményét s az okokat, amelyek most sürögösen követelik a magyar iskolahajó létesítését. A könyvecske bolti ára 1 korona.

A szász trónörökösné regénye.

(Elutazás Genfből.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 19

A szász trónörökösné regényének új fordulatát jelentik. *Lujza* trónörökösné *Gironnal szombat este Genfből elutazott*. Ez annyit jelent, hogy a kockát elvetette, a békés megegyezés reményének is vége van s a trónörökösné mindent odadobott, immár másodszor, a francia nyelvmester kedvéért.

A szenzációs hír annál meglepőbb, mert teljesen váratlanul jött. Az utolsó napok értesülései arról szóltak, hogy a drezdai udvar s a megszökött trónörökösné közt a tárgyalások kedvező eredményre vezettek, sőt még annak a híre is kelt, hogy *Lujza* hercegasszonyban az anyaszeretet győzedelmeskedett a szerelmes asszonyon s visszatért a gyermekeihez. S mindezeket a számításokat most egyszerűen keresztülhuzta a trónörökösné s elutazott Genfből is.

A szökevényről a következő táviratok jöttek:

Mentone felé.

Brüsszel, január 19. A *Petit Bleu* jelenti: A szász trónörökösné és *Giron* ma este Genfből délfelé utaztak.

Genf, január 19. A svájci távirati ügynökség jelenti: A szász trónörökösné és *Giron* ma együtt elutaztak Genfből. Utjuk célja még ismeretlen. Azt hiszik, hogy *Mentone*-ba utaztak.

Ezeket a híreket az alábbi távirat követte:

Mentone, január 19. A szász trónörökösné ideérkezett.

Ez a távirat még jobban komplikálja a dolgot, mert eoben csak a trónörökösnéről van szó. Ha nem a szövegezés hibája, úgy azt jelenti, hogy *Lujza* hercegasszony megvált *Giron*-tól s egyedül utazott *Mentone*-ba. S ez esetben föltétlenül tudatos s nem cél nélkül való cselekedet *Genfből* való elutazása. Hogy azonban mi ez a cél, azt csak a legközelebbi jövő deríti föl.

Az igaz, hogy a hercegasszony folyton panaszkodott, hogy terhére van a nagy kíváncsi ság, amely *Genfben* körülveszi s hogy különben is vágyódott a déli klíma után. Hogy azonban ez bírta volna arra, hogy *Genfel*, a hol legalább a személyes szabadsága biztosítva volt, elhagyja, ez több mint valószínűtlen.

Tárgyalások az udvarokkal.

Mindezekkel egyidőben a következő távirati jelentések érkeztek:

Berlin, január 19. *Drezdából* megerősítik a *Lokalanzeiger* nek azt a híret, hogy a trónörökösnének 80,000 frank évi apanázst biztosítottak arra az esetre, ha lemond minden címéről és rangjáról s felveszi leánynevet. Visszafizetik neki félmillió márkára rugó hozományát is.

München, január 19. A toszkánai udvarhoz közelálló forrásból azt az értesülést nyertük, hogy váratlan fordulat állott be. Azok a tárgyalások, a melyek békés megegyezést s csendes válást akartak elérni, megszakadtak. A trónörökösné, valószínűleg *Giron* befolyása alatt, új feltételeket szabott, ezek közt azt is, hogy mindig szabadon tartózkodhassék Szászországban s hogy havonta kétszer, betegségük esetén pedig bármikor meglátogathassa a gyermekeit. A király s a trónörökös ezt a feltételt nem fogadták el. Ugy, hogy az e hó 28-án összeülő külön házasságbontó bíróság valószínűleg a házasságot a nő vétke miatt bontja majd fel, s kimondja azokat a jogkövetkezményeket, a melyeket a polgári törvénykönyv ez esetre előszab.

Drezda január 19. *Schwarz* Arthur rendőrbiztos, aki a szász udvar megbízásából három

hetet töltött *Genfben*, hogy a trónörökösnét figyelemmel tartsa, érdekes dolgokat beszél a hercegasszonyról. Szerinte nem igaz, hogy a trónörökösné és *Giron* a szállóban folyton együtt voltak. A trónörökösné sokszor nagyon lehangolt s ilyen hangulatban senkit, még *Giron*-t sem bocsátotta maga elé.

— A mikor — beszéli a rendőrbiztos — kevéssel elutazásom előtt tisztelegtem a trónörökösnénél, hogy elbucuzzam tőle, egy fénykép fölé hajolva találtam, amely a gyermekeit ábrázolja. A szeme tele volt könnyel.

A rendőrbiztos szerint különben a trónörökösné *Genfben* nagyon szerényen élt. Valószínűnek mondja ezt a hírt, hogy letartóztatási parancs volt nála. Az volt a feladata, hogy az esetre, ha a trónörökösné el találja hagyni *Genfel*, erről azonnal értesítse a drezdai udvart. *Schwarz* rendőrbiztos rögtön hazaérkezése után beszámolt *György* királynak az utjáról.

Giron — újságró lesz.

Genfből táviratozzák: A hercegnő *Gironnal* már három nap előtt elhatározta az elutazást. A szálló személyzete, a melynek a hercegnő pénzt és ékszereket adományozott, az utolsó pillanatban értesült az elutazásról.

A hercegnő *Giron* kíséretében gyalog ment a pályaudvarra. Ott két kocsiszakaszt foglaltak le s azok ablakait azonnal elfüggönyözték a kíváncsi emberek szeme elől.

Mentone-ba érkezve a *Hotel des Anglais*-ba szálltak. A vendégkönyvbe a következőképp irták be nevüket:

André Girard

és neje.

A szerelmes pár valószínűleg február végéig marad itt, bevárva a hercegnő lebetegedését. Mindketten nagyon jókedvűek.

Párisból táviratozzák: A hercegnő ügye rendben van. Ma már nem trónörökösné, lemondott rangjáról. A szász udvartól harmincezer márka évi apanázst kap, a szülés után pedig *Giron* feleségül veheti. *Giron* a párisi *Gil Blas* című újság munkatársa lesz.

*Lipcse*ből jelenti egy távirat: Az itteni könyvpiacra *Házasságtörés és trón* címmel szenzációs röpirat jelent meg, a mely a hercegnő szerelmi regényét tárgyalja. A röpiratot ma elkobozták.

MULATSÁGOK

Farsangi naptár:

Január 24. Az aradi kőműves segédmunkások önképző szakszervezetének műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Kass-vendéglő.)

Január 31. Az aradi kereskedőifjak táncestélye (Központi szálló.) — Az egyesült ujarad-zsigmondházi önkéntes tüzoltó-egylet álarcos bálja (Martini vendéglő.) — A kurticsi izraelita jótékony nőegylet táncvigalma (Nagy-vendéglő.)

Február 1. Tanítóbal (Polgári fiúiskola.) — Az aradi könyvnyomdászok táncestélye (Vass.) — A borosjenői ifjúság táncvigalma (Központi szálló.) — A paulisi polgári olvasókör táncestélye.

Február 2. Az aradi borbély és fodrász ifjúság táncvigalma (Kass vendéglő.)

Február 7. A pankotai polgári jótékony nőegylet táncvigalma (Fehér Kereszt.) — Az aradi m. kir. posta-és táviratai tisztviselők és szolgák táncvigalma (Kass-vendéglő.)

Február 8. A Lloyd-társulat estélye este 9 órakor (Lloyd helyiség.) — Az aradi cipészek szakszervezetének táncvigalma (Vass.)

(=) A kurticsi izr. nőegylet január hó 31 én. saját alapja javára a nagyvendéglő dísztermében jótékonycélú táncvigalmat rendez.

(=) Az aradi hivatal-szolgák betegsegélyző és temetkezési egyletének január hó 10 én megtartott táncvigalmán a következő felülfizetések történtek: Gróf Weinkheim Frigyes O., Kigyós 25 kor.

Arad csanádi tak. p., Aradi első t. p., Ipar és Nép bank 20—20 kor. Polgári tak. p., báró Bohus István, Urban Iván, Neuman Dániel, gróf Breda Viktor, Máté Jánosné, Széchényi gózmalom Első Magyar ált. b. t., özv. Nikodém Jánosné, gróf Zselénski Róbert 10—10 kor. Purgly János, Vaida Lajos, Herzl Bernát, Salgó Pál 6—6 kor., Fejér Gyula, Beles János, Bing Vilmos, Gebhart István, Institoris Kálmán, Kincig János, N. N. Szabó György Neuman Adolf, báró Fejérváry Géza, (B. pest) Kövér Márton, (Szemlak) 5—5 kor. Kirieszku Gyula (Kisjenő), Bing Ede, Nemes Géza, Laubner József, E. es Arm. n. Do man Sándor, Mayer Dániel, Goldschmidt Mihály, Funkestein József 4—4 kor. Mairovitz Mór (M. Radna), Varjassy Lajos, Vojtek Kálmán, Sági Henrik, Garai Sándor, N. N. Mészáros János, Szederényi Gyula, ifj. Lócs Rezső, Weisz Mór és fiai 3—3 kor., özv. Andrenyi Károlyné 240 kor. Wallfisch Armin 240 kor. Szeidner Bernát (Berzova) 240 kor. Inokai Tóth Lajos Kohn S. N. Rozsnya. Kálmán, Reinhart Fűöp, N. N. Lámzer János, Assael József, Kresz Ferenc, Glück Dezső, Feihtallen M., Baloz Dávid, Földes Kelemen, Jellinek és Schlesinger, Pichler János, Braun és Schuch, Molnár Albert, Langyel L. rinc, Dálnoki-Nagy Lajos, Cziráki Alajos, Sorbán János, Bozsik György, Hegedűs László, Máté András, Urbányi Béla, Kneffel Lajos, Hoffman Antal, Hamedli Ferenc, Hajós Arpád, Pözl Mihály, Wallfisch Armin, özv. Boros Beniné, Sándor Ede, Krisztyó János, Nachtnébeli Ödön, Abrai Lajos, Frieisz Miklós, Nachtnébel Gyula, Pecsénye István, Gál Márton, Pongrácz István, Schmet Gusztáv, Buzi Lajos, Bakó József, Nagy József, Steiner Ferenc, Varjassy Arpád, Glück és Ungár, T. na Gáspár, Lukucza István 2—2 korona, Kánoli András 160 kor., Böszörményi Andor 160 kor., Sándor János 160 kor., Csete Istvánné 140 kor., Joób Gusztáv, Szántó Gyula, Tóth Zsigmond, Vátsai Jenő, Mihályi Agoston, Gál József, Simandán Tódor, N. N., Undi Lajos, Máté József, G. G., Bérczi Lajos, Ladányi Sándor, Simon István, Balog Pál, Földi Lajos, Hadics Dániel, Szász Miklós, Biszinger Anna, H. M., Vizer Aladár, Balla József, Mittner József 1—1 korona, Hoszu János, Ackerman Ferenc, Fényes János, R. Nagy András, Galisz András 60—60 fillér, Pálmái István, Farkas Andrásné 20—20 fillér. Fogadják az itt felsoroltak halás köszönetünket, hogy felülfizetéseikkel egyesületünk nemes céljait előmozdítani szívesek voltak. Az egylet nevében *Máté János* egyleti elnök.

Szegény emberek öröksége.

(Egy aradi család szerencsése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 19

Nagy szerencse ért egy aradi szegény családot. Váratlanul sok ezer forintnyi örökség szállott rája, boldogságot hozva abba a kis külvárosi házba, ahol eddig talán csak az ingyekenyer volt az egyedüli vigasztaló az embert soha el nem hagyó reménység mellett.

Ez az örök remény, mely ha a legmagasabbban szállott is, nem volt a szegény családnál soha akkora, mint a váratlanul érkező szerencse. Az esetben sok van a mesebeli sablonból, de ez azért, hogy így valóra váltott, nem veszi el az érdekességét.

Egy brüsszeli közjegyzőtől értesítést kapott Nagy Gábor kőmives-munkás, ki rövid idő óta lakik feleségével s több apró gyermekével Aradon.

A közjegyző levele olyan örömet hozott, melyet először el sem akartak Nagyék hinni. Azt adta hírül, hogy egy Brüsszelben elhunyt rokonuktól: Nagy Istvántól 60,000 korona maradt rájuk örökségképen.

Nagy Istvánra már alig emlékezett a szegény család. Egészen fiatal korában, mint lakatos segéd kiment Romániába, hol egy vasáru gyárban nyert alkalmazást. A gyárban, mely egy brüsszeli nagy cég fiókállalata volt, csakhamar nagy előmenetelt tett a fiatal ember, s magára vonta a cégtulajdonos figyelmét. Később, mikor már félig-meddig ő volt a vezetője a romániai fióknak, a gyárat eladták, még pedig Nagy István közbenjárásával igen előnyösen. Mikor Nagyot Brüsszelbe hívta főnöke,

s előkelő szerepet juttatott neki nagy kiterjedésű üzleteiben. Az utóbbi években azután az egykori lakatos legény üzlettársa lett a gyárosnak.

Bizonyára még többre viszi, ha utól nem éri a halál, melylyel a munka embere nem tudott megküzdeni. Hogy mennyi vagyona maradt hátra, nem tudni, csupán az ismeretes, hogy Nagy Gáborokra 60,000 korona jutott.

Valami bonyodalom következtében Nagy Gábornak, ki kőmives létére értelmes, világlátott ember, személyesen kellett elutazni Brüsszelbe. Megesett vele az a furcsa eset, hogy — dacára 60,000 koronányi vagyonának — alig tudott utrakelni az utiköltség miatt. A szegény család mindenféle szaladgált pénzért, míg sikerült előkeríteni az utiköltséget, s végre Nagy Gábor ma délután elutazhatott Brüsszelbe az örökségért.

A soproni panama tárgyalása.

(A zalaegerszegi bíróság Sopronban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 19.

Ma, hétfőn reggel kezdte el tárgyalni a Sopronba kiszállott zalaegerszegi törvényszék annak a nagy feltűnést keltő bankpanamának bűnyjét, melynek híre annak idején egész Európát bejárta. Staniszlasky Adolf, a zalaegerszegi törvényszék elnöke péntek óta Sopronban tartózkodik, hogy személyesen intézkedjék a főtárgyalással kapcsolatos ügyekben.

A bűny nagyságát már a külsőségek is elárulják. A vádlottak száma tizenegyet, a védők tizenegyet. A vádlottak közül csak Russ János, a bank volt igazgatósági elnöke nem jelent meg, mert szelűtés következtében nagybetegen fekszik. A bíróság Rusz ügyét külön fogja tárgyalni. Kania József dr. is beteg, de lehet, hogy azért a tárgyaló teremben fog kihallgatása megtörténni.

A vádlottak közül Prohaszka Artúr Tólos István dr., Wrchovszky Gyulát Meiszner Ernő dr., Braunschir Gyulát Fried Adolf dr., Russ János igazgatósági elnököt Hering Zsigmond, Friedrich Agost, alelnököt Zergényi Jenő dr., az igazgatóság tagjai közül Gebhardt Józsefet Baboss Imre, Schneider Mártont Thirring Nándort, Mechle Józsefet Hering Zsigmond, Zetti Gusztávot ifju Schwarz Miklós dr., Kania József dr.-t Hajnal Endre, a felügyelő bizottsági tagok közül Krétschy Sándor dr.-t, Szilvássy Márton, Felkl Józsefet Mihályi Kálmán dr., Prückler Ignácot pedig Schwarz Alfréd dr. védi.

Tolmácsokként, minthogy a vádlottak és tanuk jó része folyékonyan nem tud magyarul, Lagler Alfréd dr. és Proszwimmer Sándor dr., bírósági szakértőkként pedig Berényi Pál dr. és Fábian Henrik működnek.

A főtárgyalást a törvényszék tábláján kifüggesztett hirdetés szerint január hónap 19., 20., 22., 23., 24., 26. és 27. napjaira tűzték ki, de már 29-ikére is vannak tanuk beidézve, úgy, hogy itelethozatalra a hónap vége előtt sor semmi esete sem kerülhet.

A mai tárgyaláson elsőnek Prohaszka Artúr, a volt könyvelő halgatták ki. Bevallotta Prohaszka, hogy a könyveket és mérlegeket hamisította. Ezt azonban Schladerer Alfréd igazgató parancsára és nyomása alatt tette. Neki köszönhette állását és így nem volt ereje, hogy vele szembe szálljon. Mikor 1882—3-ban a könyvelési teendőket kezdte végezni, észrevette, hogy Schladerer a tőzsdén játszott, amiből Schladerer ő előtte nem is csinált titkot; azt is közölte vele egy alkalommal, hogy a bank részére akar nyerni, csak hogy vesztes. Az időtájt már 80—100.000 forint lehetett a hiány,

melynek elpalástolását Prohaszka 1883. óta kezdte meg. Schladerer utasította mindig, hogy *menyi tiszta nyereséget tüntessen föl.* A könyveket az igazgatósági tagok sohasem nézték meg. A fizetési zavarok csak 1900-ban kezdődtek, 1901-ben már napirenden voltak. Prohaszka ha pénzre volt szüksége, csak Schladererhez fordult, aki a pénztárossal adatott neki; kamatokat e tartozása után sohasem fizetett. A tőzsdén körülbefül 14.000 koronát veszített. A bank már 1895-ben abbahagyta a játékot, akkor, midőn Lenck Emil a veszteségek miatt tönkrement. Lenck Emil ekkor kilépett a Lenck Samuel cégből, mire az általa forgalomba hozott és a bank által is aláírt váltókat a banknak fizetés végett bemutatták. A bank, mely az időben szerencsével játszott, 400,000 forint tőzsdenyereségből kifizette a váltókat.

Az évi és félévi leltár-záskor minden könyv rendelkezésére állott az igazgatósági tagoknak és felügyelőknek. Ha ilyenkor összehasonlításokat tesznek, rájöhetnek volna a hamisításokra, minek annál jobban örült volna, minél előbb megtörténni. Bátran hamisított, mert tudta, hogy az igazgatók és felügyelők semmit sem néznek meg. A leltározók például összeirták a pénztárban talált papirokat és följegyzéseiket átadták neki, hogy mérlegkészítésnél használja föl. Ő aztán a mérlegbe sokkal nagyobb összeget állított be, de azért senki sem vette észre a hamisítást, pedig a mérleg tételeit csak a leltározáskor fölvevett adatokkal kellett volna egybe hasonlítani, hogy a hamisítás kiderüljön.

A mai tárgyalás Prohaszka folytatólagos kihallgatásával ért véget. Holnap előreláthatólag sor kerül Wrchovszky Gyula kihallgatására, aki az idegen és pénzpapírok elzalogosítását végezte.

Rákosi Jenő ünneplése.

(Banket az új főrend tiszteletére.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 19.

Az Otthon hírlapírók és írók köre ma este fényes társasvacsorát rendezett elnöke, Rákosi Jenő tiszteletére, abból az alkalomból, hogy a király őt a főrendház tagjává kinevezte. A társasvacsorán a kormány tagjai s a közélet kitűnőségei csaknem teljes számmal vettek részt.

Az első felköszöntőt maga az ünneplő, Rákosi Jenő tartotta a királynak. Gyönyörű beszédben méltatta az uralkodó érdemeit Magyarország felvirágoztatása körül és hálátelt szavakkal mondott köszönetet Magyarország iránt mindenkor tanúsított jóságáért.

Kenedi Géza Széll Kálmán miniszterelnököt éltette.

Széll Kálmán miniszterelnök felköszöntője során Rákosi Jenőben a magyar zsurnalisztikát ünnepelte.

Singer Vilmos dr. a Neues Wiener Tagblatt szerkesztője a nemzetközi hírlapíró szövetség részéről éltette Rákosit, mint az első hírlapíró, a ki főrendháznak tagja lett.

Spiegel Edgar a bécsi Concordia hírlapíró-egyesület részéről emelt poharat Rákosi Jenőre.

Általános figyelem között Apponyi Albert gróf a képviselőház elnöke emelkedett szóláshoz. Üdvözölte Rákosit, mint legbensőbb barátját, a ki őt hírlapírói pályáján mindenkor hiven és odaadással támogatta, a ki soha pártok kötelékébe nem lépett és magát tulzó pártcsoportoknak oda nem adta.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter Rákosi Jenő érdemeit méltatta és őt, mint az újságírók vezérét éltette.

Csáky Albin gróf, a főrendház elnöke, Rákosi

kosira, mint a legfiatalabb főrendre emelt po-
harat.

Vérsi József országgyűlési képviselő, mint
a Budapesti Ujságírók Egyesületének elnöke a
testvéregyesület részéről közönlötötte Rákosit.

Ezután még több lelkes főköszöntő hang-
zott az új főrendnek éltetésére.

Aradi Közlöny.

Január elsejével új előfizetést nyitottunk az
Aradi Közlönyre.

Ugy érezzük, hogy hangzatos előfizetési fel-
hívásra nincs szükségünk. A vidék legnagyobb, leg-
tartalmasabb napilapját adjuk az olvasó kezébe,
mert célunk az, hogy kimerítő gazdag hirtanyaggal,
lapunk szellemi részének előkelő színvonalával,
főlegesen tegyük a vidéken a fővárosi lapokat.

Az Aradi Közlöny, függetlenségének teljes
tudatában, a törhetlen, tiszta szabadelvűség, a
nyílt szokimondás és a demokrácia fegyverével
fog harcolni a jövőben is az igazságért és a
közjóért.

Zászlónkon ez a jelszó áll: Mindent a közön-
ség érdekében!

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetési ára:

HELYBEN	VIDÉKEN
házhoz hordva:	postán küldve:
Egy évre 24.—	Egy évre 28.—
Fél évre 12.—	Fél évre 14.—
Negyed évre 6.—	Negyed évre 7.—
Egy óra 2.—	Egy óra 2.40

Központi végrehajtás a városnál.

(Ujtás az adóügyosztályban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 19.

A városháza adóügyosztályában és főpénz-
tárában tervezett reformok tudvalevően függő-
ben maradtak. A város szervezési bizottsága,
a melyhez az adóügyosztály által kidolgozott
tervezet utalva van, nem ült össze s valószínű-
leg addig össze sem hívják, amíg a belügymi-
nisteriumban tervezett általános pénzkezelési
szabályzat napvilágot lát.

Mindazonáltal a tervbe vett ujtások közül
egy, a mely a közönséget kiválóan érdekli, rö-
vid idő múlva életbe lép, miután ennek elren-
delése az adóügyosztály főnökének hatásköré-
hez tartozik.

Ez az ugynevezett *központi végrehajtás*. Az
eddiggi rend szerint külön végrehajtók voltak
az adóra, az idegen adóra, a csatornázási díjra
és egyéb illetékekre. Ez a polgárok némelyi-
kére sokszor azzal a kellemetlenséggel járt,
hogy egy nap néha négy-öt végrehajtó tette
nála tiszteletét.

A központi végrehajtás rendszere mellett,
a város kilenc végrehajtója *utcákba lesz beoszt-
va*. Minden végrehajtó, azokban az utcákban,
amelyek az ő rayonjához tartoznak, mindenféle
adóra és illetékre nézve fogantatosítja a végre-
hajtásokat és árveréseket. Ez a közönséget sok
főlésszerű zaklatástól óvja meg, s maguknak a
végrehajtóknak munkáját is megkönnyíti.

A központi végrehajtási rendszert *Löcs
Rezső* adóügyi tanácsnok már február 15-én
életbe lépteti. E célra nagy szekrényt készített-
tek, amelyben minden utcának külön fiókja
van s ezekben osztják be az egyes végrehaj-
tókra eső tennivalókat. Az eljárást, mint köz-
ponti végrehajtó: *Strasser Károly* fogja vezetni.

Az új rendszer költségzaporítással egy-
általán nem fog járni, sőt az sincs kizárva,
hogy ezen egyszerűbb rendszer mellett, a vég-
rehajtók számát apasztani lehet.

HIREK.

Akit Aradon keresnek.

— Nyomozás egy gyilkosság ügyében. —

Arad, január 19.

Egy Szatmármezyéből eltűnt fiu nyomát
keresik Aradon. A fiu néhány hét előtt el-
hagyta özvegy édes anyját, s azóta nem hal-
lották hírét.

Legújabbán azt hozták hírül, hogy a fiu
Aradon van, de az a gyanu is fölmerült, hogy
a fiut megölték.

A fiut *Kubinyák Rudolf*-nak hívják, Szath-
mármezye *Lapusnya* községéből való. Néhány
hete tűnt el hazulról. Özvegy édesanyja jelen-
tőre a szatmár-németi-i csendőrség megindí-
totta a nyomozást. Ennek során az a gyanu
merült föl, hogy *Kubinyák Rudolfot* megölték,
de erre nézve határozott bizonyíték nem me-
rült föl.

Az utolsó hír az volt a fiuról, hogy *Aradon*
van és a *várban egy katonai szabó mellett dol-
gozik*. Ennek az adatnak kiderítésére a szath-
már-németi-i csendőrség megkereste az aradi
rendőrkapitányságot. A kapitányság megindí-
totta a vizsgálatot, de annak *nem volt ered-
ménye*. Az aradi várban ugyanis egyáltalán
nincsen szabó, a ki inással dolgozik. Volt egy,
de az már esztendeje a városba költözött.

Az eltűnt fiu nyomát tehát itt se lelték.
Ugy látszik, ebben volt az anyja reménysege.
A kapitányság erről értesíti a szatmár-németi-i
csendőrséget, a mely tovább nyomoz az állító-
lagos gyilkosság ügyében.

— *Dessewffy püspök* — biboros. A „Zeit“
azt jelenti Rómából, hogy magyar részről
Samassa József egri érsek és *Majláth Gusztáv*
gróf erdélyi püspök fognak számításba kerülni
az új biborosok kinevezésénél; ha azonban nem
sikerül megállapodásra jutni, úgy *Dessewffy*
Sándor csanádi püspök lesz, mint kompromisz-
sumos jelölt, az új magyar biboros.

— *Irodalmi szervezkedés Aradon*. Az orszá-
gos irodalmi szövetség ügye Aradon is ak-
tuálissá tette az irók szervezkedését. A *Kölcsey-
Egyesület* elnöksége erre való tekintettel tervbe
vette, hogy az egyesület kebelében fennálló, de
hosszabb ideje alig működő *irodalmi szakos-
tályt* teljesen újjászervezi. Ez ügyben, a mint
értesülünk, *Varjascy Árpád*, az aradi *Kölcsey-
Egyesület* elnöke szombat délután hat órára
értekezletet hívott össze az aradi tolforgató
emberek bevonásával. Az irodalmi szakosztály
újjászervezését tárgyalja e számunk *vezércikke*
is, amelyen arra illetékes férfiu szól a helyi
irodalmi élet ez aktuális ügyéről.

— *Molnár János haldoklik*. Az ország-
gyűlési néppárt vezérének: *Molnár János*
pápai prelátnak állapota *válságosra for-
dult*, az orvosok katasztrófától tartanak.
Az apát több hónap óta betegeskedik.

— *A Petőfi-társaság alelnöksége*. *Bartók*
Lajos halálával, amint ismeretes, megüresedett
a *Petőfi-társaság* alelnöki tiszteje. A tagok egy-
része *Pekár Gyulát* ajánlotta az alelnökségre, a
többség azonban *Herceg Ferenc* jelöltsége
mellett foglalt állást és erre valamennyiük
aláírásával nyilatkozatot tettek közzé. *Pekár*
Gyula, amint fővárosi tudósítónk táviratozza,
Jókai Mórhoz, a Petőfi társaság elnökéhez le-
velet intézett; ebben elmondja, hogy *Bartók*
halála után *Jókai* őt kérte fel, hogy lépjen
Bartók örökébe. A felhívás folytán, a me-
lyet a társaság tagjainak egyrésze *Herceg Fe-
renc* jelöltsége ügyében kibocsátott, *Pekár* kéri
Jókait, hogy *mentse föl a neki szánt föladatától*.

— *Házasság*. Előkelő esküvő lesz f. hó
25-én Győrben. *Neuman Alfréd*, a *Neuman*

testvérek nagygyáros cég belfagya aznap köt há-
zasságot a győri izraelita imaházban *Friedmann*
Stefi kisasszonnyal, *Friedmann Henrik* bájos
leányával.

— *A veszprémi püspök haldoklik*. *Veszprémből*
táviratozzák: *Hornig* báró, veszprémi püspök
állapota *állandóan aggasztó*. Az ügyek vezeté-
sét *Kemenes Ferenc* nagyprépost vette át, aki
állandóan miséket mond a püspök felgyógyu-
lásaért.

— *Halálozások*. Hosszabb idő óta tartó be-
tegeskedés után ma hajnalban, reggel 4 órakor
elhunyt dr. *Leitner* Ernő városi orvosnak s az
aradi lelenceház igazgató-főorvosának felesége:
szül. *Boros* Mariska. A halott koporsóját gyá-
szolva állják körül a férjen kívül gyermekei:
ifj. *Leitner* Ernő, Berta, Paula, Ferenc és Já-
nos, továbbá az elhunyt testvére *Boros* Jusztin
és anyósa özv. *Leitner* Janka. A halálozás híre
általános részvétet keltett az egész városban,
őszintén sajnálják a rokonszenves, szép asz-
szony elmúlását, kit élete delén, alig harminc-
éves korában ragadott el a halál. Temetése
holnap, kedden délután 3 órakor lesz az Atilla-
tér 4. számú házból. Koporsóját a rokonok és
ismerősök számos koszorúja fűdi.

Engelbrecht Károly országos borászati fel-
ügyelő Budapesten 43 éves korában hosszas
szenvedés után meghalt. Az elhunyt uttörője
és neves szaktekintélye volt a magyar szőlő és
borgazdasági ismereteknek, s e téren szerzett
érdemei hosszú időre megőrzik emlékeztétét.
Temetése vasárnap délután volt s azon a mi-
nisterium tisztviselői kara is részt vett.

Pollák Márton élte 75 ik évében B.-Sz.-
Andráson elhunyt. A boldogultban *Kilényi*
Adolf tekintélyes aradi kereskedő apását vesz-
tette el.

Deutsch Herman aradi magánzó, régebbi
időkben a város egy jómódu iparosa, 84 éves
korában meghalt. Vasárnap délután temették
nagy részvét mellett.

— *Allami tisztviselők viharos gyűlése*. Az *állami*
tisztviselők országos egyesülete vasárnap tartotta
tiszttudó közgyűlését. A gyűlés lefolyása zajos
és izgalmas volt, mert a kisebbrangú tisztvise-
lők a hivatalos listával szemben külön listát
akartak diadaira juttatni, hogy nagyobb számban
legyenek képviselve a választmányban.

A közgyűlésre, amely a vármegye házában
folyt le, igen nagy számmal jelentek meg az
érdekeltek tisztviselők. *Vörös* László elnök üdvö-
zölvén a megjelent tagokat, jelentette, hogy az
egyesület választmánya és tisztikara lemondott
s ezért új választás szükséges. P. *Juhász* Odón,
mint a múlt közgyűlés szavazatszedőbizottságá-
nak tagja kijelenti, hogy a múlt választás tel-
jesen rendben és az alapszabályok szerint folyt
le. *Csép* József hangoztatja, hogy a kisebb rangú
tisztviselők részéről ne tekintsek bizalmatlan-
ságnak, hogy a közgyűlésen harcolnak azért,
hogy nagyobb számmal legyenek képviselve a
választmányban. A pénzügyminiszter a tisztvise-
lők fizetésemeléséről szóló törvényjavaslatban
nem gondoskodott kellően a kisebb tisztvise-
lőkről és ezért méltányos, hogy a tisztviselők
országos egyesületében kellő képviselőről ki-
válnak gondoskodni. Beszédét többször zajos
éjlenzéssel szakították félbe a megjelent kisebb
tisztviselők. Azután *Bányai* Béla kezdett be-
szélni arról, hogy ez a közgyűlés nem alakuló
közgyűlés, hanem rendkívüli választó közgyű-
lés. Az elnök figyelmeztetését, hogy a szónok
a tárgynál maradjon, nagy lármával fogadták s
a láрма ujult erővel tört ki, a mikor az elnök
Bányaitól megvonta a szót. Percekig tartott a
zaj, a tagok egy része éjlenzete, a többi abcu-
golta az elnököt. *Bányai* az óriás zajban tovább
akart beszélni, de *Vörös* László újra megvonta
tőle a szót, a mire többen óvást emeltek az el-
nök irtézkedése ellen. Végre nagy nehézséggel
némileg helyreállott a nyugalom s az elnök el-
rendelte a szavazást, amely a késő éjjeli órákig
tartott. A szavazás eredményét csak ma hirdet-
ték ki. E szerint elnöknek megválasztották
Vörös László nyug. államtitkár, orsz. képviselőt.
Társelnökök lettek *Benedek* Sándor köz-
igazgatási bíró és *Káplány* Géza szegedi itélő-

táblai bíró. Alelnökök: Halász Ferenc oszt. tanácsos és Solymossy Miklós törvényszéki bíró. I. titkár: Deiré László dr. pénzügyi titkár. II. titkár: Bíró Benedek államszámvizsgáló. Számvizsgáló. I. jegyző: Balázs Sándor dr. kir. zálogházi tiszt. II. jegyző: Nagy Gergely számtiszt. Ugyész: Horánszky Dezső dr. Számvizsgálók: Janovetz Lajos titkár, Pünkösty Mihály számellenőr, Pogány Béla számellenőr. Pénztáros: Strazimir Mihály számellenőr. Ellenőr Szende Alajos kuriai irodatiszt.

A kilencven tagú választmányra beadott szavazatok összeszámlálása annyi fáradsággal és munkával jár, hogy a szavazatszedő bizottság csak 3-4 nap múlva tehet jelentést az eredményről. A közgyűlés befejezte előtt utasították az elnökséget, hogy sürgősen járjon el a minisztereknél s szorgalmazza ott a *tisztvitelők fizetésemelés és rendezés iránti törvény végrehajtását*.

— **Izgatás a magyarság ellen.** A zágrábi zavargások idején, a mikor a horvátok tudvalevően véres tüntetéseket rendeztek a szerbek ellen, Ujvidéken a szerbek népgyűlést tartottak, amelyben tiltakoztak a horvátok erőszakossága ellen és ragaszkodásukat fejezték ki a magyar király személye és a magyar állam iránt. — Ebből az alkalomból *Polit* Mihály lapja, az ujvidéki *Branik* egy cikket közölt *Rövidlátó politika* címmel, a melyben erősen megítámadta a magyarokat. — A *szegedi* kir. ügyészség, az int. lapunknak táviratozzák, a cikkben foglalt izgatás miatt *sajtópört* indított a *Branik* ellen. A sajtópörtben február 6-án tartják meg a tárgyalást a szegedi esküdt-bíróság előtt. Miután a cikk szerzője *nem magyar állampolgár*, a cikkért *Pérics* János, a lap névleges szerkesztője vállalta el a felelősséget.

— **Áttérés és esküvő.** Egyszerű lakodalmon ünnepe volt a romantikának: az áldozatra kész szerelemnek, amely ma már oly ritka, hogy szinte alig hiszünk benne. Az egymást szerető szívek akadály a vallás volt; a fiatal ember keresztény volt, a leány meg zsidó. A leány szülei nem engedték, hogy leányuk elhagyja az ő hitüket és abba se egyeztek be, hogy más valláson levő embernek legyen a felesége. Ennélfogva a fiatal ember, *Piláth* Imre aradi kereskedő segéd áttért a zsidó hitre és alávetette magát a zsidó vallás ritsusaiban előirt műtétnek. Ennek megtörténte után, vasárnap megesküdött *Világ* Katicával, *Világ* Illés aradi iparos leányával. Az érdekes házasságkötés tanúi voltak: *Bettelheim* Imre és *Kurták* Márton.

— **Vasut Orosháza és Csongrád között.** Szentesről táviratozzák *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter *Gerster* Béla mérnöknek engedélyt adott *Orosháza-Szentes és Csongrád* között vasut építésére. Az új vasut építését a tavasszal megkezdik.

— **Mangra sajtópöre.** Megirtuk a napokban, hogy a temesvári kir. ítélőtábla *Mangra* Vazul nagyváradi püspöki helynöknek *Máglás* Manó aradi román újságíró ellen indított sajtópörében a *Mangra* által benyújtott felhívamodást *elutasította* és *Máglást* a *Mangra* által emelt panaszok dolgában *nem helyezte véd alá*. A temesvári ítélőtábla dr. *Laszy* József elnöklése mellett, *Stein* József táblabíró előadása alapján, elfogadta a dr. *Fáy* Ignác védő által vitatott álláspontot, mely szerint panaszlott hírlapíró *jóhiszeműleg járt el*, midőn a *Mangra* ellen hozzá juttatott támadásokat, különösen a *Diaconovics*-emlékre rendezett elszámolatlan gyűjtésre vonatkozó iratokat nyilvánosságra hozta.

— **A kivándorlás.** Máramarosvármegyéből, a mint lapunknak táviratozzák, a kivándorlás arányai a következő hivatalos adatokból tűnnek ki:

1902-ben kiadtak összesen 4018 külföldi utlevelet. Ebből *Észak-Amerikába* szolt 2165, Romániába 1676. Németországba 28, Törökországba 4, Oroszországba 6, Angliában 2, általában Európába 84, Ázsiába 11, Palesztinába 20, Jeruzsálemba 11 és az egész világba egy. A vármegye járásai szerint a huszti járásra esik legtöbb (1810) és a szigeti járásra legkevesebb (97). Községek szerint legnagyobb a kivándorlás a vármegye két tősgyökeres magyar városából, *Viskről* és *Técsőről*. Máramaros-Szigetről 106 ember vándorolt ki. Az említett két magyar városból különösen az év utolsó két havában volt tömeges a kivándorlás. Az év egyes hónapjait tekintve legtöbb utlevelet augusztusban (594) áprilisban (524), májusban (378) és márciusban (344) adtak ki. A március és augusztus havi szám a Romániába kiment famunkások utlevelei miatt oly nagy. Az ország többi vármegyéjéhez mérten Máramaros az utlevelek kiadása dolgában *harmadik helyen áll*.

— **A csálai erdői vadászkalandról** szóló cikkünkre vonatkozólag *Szombathy* György orsz. képviselő urtól a következő levelet kaptuk:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Becses lapjának f. évi január hó 18-iki számában közölt „A csálai vadászkaland újabb bonyodalmai” című cikkére vonatkozólag, legyen szabad a valószínűleg megfelelőleg tisztelttel kijelentésem, hogy én a csálai erdőben f. évi január hó 4. és 6-án tartott miniszteri vadászatok közül csakis a január hó 4-iki vadászaton vettem részt. Ez alkalommal pedig — eltekintve a délben megeredt esőtől, — egyéb kellemetlen incidens nem történt. Ilyként tehát a fentjelzett cikkben részletesen körülírt január hó 5-iki vadászkaland régebbi vagy újabb fázisairól, és a kellemetlen incidens valódi tényállásáról, nekem közvetlen tudomásom nem lehet. Abban semmi részem sincs. Én tehát ehelyett csak ama téves információ helyreigazítására szoritkozom, mely a kérdésben forgó vadászkaland részese gyanánt tüntet fel azzal, hogy a f. hó 5-iki csálai vadászaton részt vett vadásztársaság tagjai között tévedésből engem is felsorol. Epp ily lényesen szerepel a névsorban *Fábián* László, *Fábián* Lajos dr. és *Bohus* Lajos br. urak neve is, kik ezen napon tudtommal szintén távol voltak. Ezt akartam csupán az igazság érdekében szives tudomására hozni, kérve, hogy a közlemény erre vonatkozó részét b. lapjában helyreigazítani méltóztatassék. Szivességeért előre is hálás köszönetemet nyilvánítva, vagyok kiváló tisztelettel: Arad 1903 évi jan. 19. Dr. baraci *Szombathy* György országgyűl. képviselő.

E levelet közölve, a magunk részéről is konstatáljuk, hogy *Bohus* Lajos br., *Fábián* László, *Fábián* Lajos dr., és *Szombathy* György dr., urak tényleg *nem voltak az nap jelen a vadászaton* és csak tévedésből kerültek bele az általunk közölt névsorba. A csálai erdőben lefolyt incidenshez a nevezett uraknak semmi közük.

— **Athelyezések.** *Urbán* Iván főispán *Endreffy* Lajos pécsi főszolgabírói irnokot az aradi főszolgabíróshoz helyezte át. A megüresedésbe jött pécsi szolgabírói hivatalhoz irnokká *Endreffy* Istvánt nevezte ki.

— **Munkásképző-előadások.** Az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye tegnap délután is két előadást rendezett. A belvárosban rendezett előadáson *Kovács* Géza adott elő ugyesen egy vig monologot, majd dr. *Radó* Károly ügyvéd fejezte be a szocializmus újabb irányzatairól szóló előadásainak ciklusát. Ezuttal párhuzamot vont a helyes és jogos szocializmus, valamint az önsz. érdekeken alapuló, de a közérdekkel ellentétben álló szocializmus propagandák között. Zajos tetszés kísérte a hazafias előadást. Programmon kívül, a közönségnek kellemes meglepetést szerzett *Gyöngyi* Izsó, az Aradon vendégszerelő művész, aki két saját szerzeményű köteteményét adta elő nagy hatás mellett. Soká tapostak *Gyöngyit* a sz. előadás után — Az *Ujtelepen* az Erzsébet utcai leányiskolában ugyanakkor *Lejtényi* Sándor tanár *Bíró* Lajos új guineai utazását ismertette. A munkásképző intézmény elnöksége ezt a témát már régebben sorrendre tűzte, de mert híre járt, hogy *Bíró* Lajos, a híres utazó Aradon is tart előadást, mostanig várt azzal. Miután azonban *Bíró* Aradra jövelele elmarad, *Lejtényi* tanár, a ki a föld- és néprajzi ismeretek hiva-

tott előadója, tegnap népszerű és népies modorban vázolta azokat a felfedező utazásokat, melyeket *Bíró* Lajos Uj Guineában tett, ismeretve a földrészt és a népeket, a melyeket felfedezett, azoknak sajátosságait és érdekességeit. Az előadást *Janaushek* Ferenc szavallata előzte meg és *Fischer* Vilmos citera játéka rekesztette be.

— **Eljegyzések.** *Gárdi* Imre eljegyezte *Bender* Malvin kisasszonyt, *Grosz* Mór aradi kereskedő és háztulajdonos leányát.

— **Eljegyzések.** *Gárdi* Imre eljegyezte *Bender* Malvin kisasszonyt, *Grosz* Mór aradi kereskedő és háztulajdonos leányát.

— **Történet egy forgópisztolyról.** Annak idejében a lapok sokat foglalkoztak *Capp* Albert századossal, a kit boldogtalan szerelme kergetett a halálba. Csak a közelmúltban történt; mindenki emlékezhetik az eseményre. A kapitány szerelmes volt *Ohidy* Ilona nevű szép leányba, de minthogy a kauciót nem tudta letenni, a szerelmesek nem egyesülhettek. A kétségbeesett katonatiszt Fiumében az egyik móló szélére állt, ott forgópisztolyal szíven lötte magát és a tengerbe esett. A tragikus esemény feledésbe ment volna már, ha egy másik ugyancsak tragikus esettel most újból kapcsolatba nem kerül, a mely a dráma emlékéket ismét felújítja. Kiderült ugyanis, hogy *Capp* ugyanazzal a fegyverrel lötte magát szíven, a melylyel ez előtt másfél esztendővel *Egan* Ede kormánybiztos pusztította el magát. *Egan* ugyanis két biztosító társaságnál volt biztosítva. Ezek vonakodtak a 40.000 forintra rugó biztosítási összeget kifizetni, mert a haláleset körülményeit nem látták eléggé tisztázva. Az örökösök pört indítottak a biztosító társaságok ellen és ennek során a halált okozó forgópisztoly is bizonyíték tárgya volt. A pisztolyt a bíróság mint fegyverszakértőnek, *Capp Albertnek* adta ki. Így jutott *Egan* pisztolya *Capp*hoz s az ő örökéből került a katonai parancsnoksághoz. *Egan* örökösei innen kikérték s a szomorú emléktárgy ennélfogva az *Egan*-család birtokába jutott vissza.

— **Vidéki zsurnalisztika.** A „Makó és Vidéke” szerkesztéséről *Ormos* Ede dr., az eddigi felelős szerkesztő visszalépett. A lap új szerkesztője *Farkas* Antal.

— **Az ácssegédek népgyűlése.** Az arad. ácssegédek vasárnap délelőt népgyűlést tartottak *Ehling* Gyula elnöklése alatt a városháza kistermében, hol nagyobb részt az ács-munkások helyzetéről tanácskoztak. *Szilágyi* István mondott beszédet a helyzet-ről, felpanaszolván, hogy kevés a munkadíj, sok a munkaidő s így az ács-munkások helyzete a lehető legrosszabb. Naponként reggel 4 órától este 8-ig kell dolgozni s emellett az az előnyük sincs meg hogy óra számra fizetnek őket. Szervezkedni kell — mondta — a törvény keretén belül, s erre egyik mód a *szakgyűlés* alakítása. Miután azonban ezt az ácssegédek önállóan megtenni nem tudják, kimondta az értekezletet, hogy az ácssegédek belépnek a *kőműves-szakegyületbe*. Beszéltek még *Varga* István, *Rosenberger* József *Oroszi* András, stb. végül *Perleg* György jelentette ki a gyűlésen, a *kőműves-szakegyület* nevében, hogy a *szakgyűlés* szívesen látja kebelében az ácssegédeket.

— **Jank János lemondása.** *Jank* János ternovai főszolgabíró lemondásával kapcsolatban megemlítettük, hogy *Bogdánffy* Béla dr. ternovai szolgabíró három havi szabadságidőre távozott. Mint értesülünk, *Bogdánffy* dr. szolgabíró itthon van és hivatalában dolgozik.

— **Eltűnt emberek.** Budapestről három, az értelmes osztályhoz tartozó ember eltűnéséről adnak hírt táviratban. *Kulin* Emil budapesti születésű 29 éves volt törvényszéki aljegyző Erzsébet-körút 43. számú lakásáról eltűnt. Középtermetű, arca kerek, szeme, haja barna. — *Keresztessy* István, a gróf *Dessowffy* uradalom 52 éves tisztartója, e hónap 12-én Királytelekről, eljött a fővárosba és azóta nyoma veszett. Az eltűnt tisztartó közép, magas, tömzsi, haja szőke, erősen őszülő, szeme kék, orra vastag.

bajusza szöke. Az eltünteteket keresi a rendőrség. — **Kun János** sajszentpéteri születésű 26 éves ügynök, üzletvezető, a napokban **Gabos Róbert** Nap-tca 31. számú üzletéből Erzsébetfalvára kocsikázott, de azóta nem tért vissza.

— **A világi Pató Pál.** Ilyen című cikkünkre közöljük, hogy a megyei állandó választmány ülésén **Schill József** főjegyző Világos köztség szervezkedési szabályrendeletével foglalkozván, ennek nyilvánvaló abszurditását akarta az állandó választmány előtt feltárni, mely szabályrendelet a közigazgatás bátrányára, a közigazgatási jegyzőnek vezető szerepet nem biztosít. Az említett szabályrendeletet maga a községi képviselőtestület alkotta és pedig oly szerencsésül, hogy az a közigazgatási jegyzőnek ugyszólván semmi, ellenben a melléje rendelt adóügyi jegyzőnek temérdek munkát ír elő. Hogy Arad megye nem egy jegyzői irodájában, ahol nincs is ilyen rosszul megalkotott szabályrendelet, a jegyzők munkájuk nagyrészt az alájuk rendelt tisztviselőkre hárítják át, ezt a meggyőződésünket nem a főjegyző referációjából merítettük ugyan, de ez ellen a régi baj ellen alkalomadtán mindig fel fogunk szólalni.

— **Letartóztatott hivatalnok.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A vakokat gyámolító országos egyesület panaszt tett a budapesti főkapitányságon, hogy a fővárosban és vidéken egy idő óta ismeretlen tettesek kifosztják az egyesület perselyeit. A feljelentésben jelezte az egyesület, hogy csak ismerős lehet a perselyfosztogató, mert a perselyfelbontás módja erre vall. A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek során megállapították, hogy a tolvaj **Baróthy Ferenc** pozsonyi születésű 44 éves nőtlen irnok, aki a múlt esztendő végeig az egyesület szolgálatában állott. A rendőrség letartóztatta az elzúllott hivatalnokot, aki beismerte, hogy ő törte fel a perselyeket, amelyekből apránként körülbelül 4—500 koronát lopott ki.

— **Versenyevés.** New-Yorkban marhahusévesben versenyt rendeztek a múlt héten, amelyen nagyon sok falánk ember küzdött a mesteri címért. Az győztes egy **Charles Abram** nevű ember lett. Ez az amerikai egy ültőhelyében hét font beefsteaket evett meg. Ez a husmenyiség még nem a legtöbb, amit Amerikában egy embert megevett, mert a múlt évig győztes **Diver**, aki most, ugylátszik, nem volt jó kondícióban, tizennégy font hus megevése után szolgált rá a mesteri címre. A beefsteaken kívül még minden más tápláléknak megvan a sampion évője Amerikában. Osztriga-évesben a legnagyobb rekordot a Kansas városból való **Mackey** érte el. Ez az ember kilenc perc alatt száz osztrigát tüntetett el gyomrában. A pástétom-sampion **Samuel Jackson** New Jerseyből, aki tizenkilenc perc alatt tizennégy huspástétomot fogyasztott el. **Charles Haning** szintén New-Jerseyből egy hét alatt egy tele hordó almát evett meg. A barackevő-sampion a newyorki **Z. Fink**, aki hét perc alatt kilencven darabot fogyasztott el. Végül egy **Frederic** nevű williamsburgi polgár a legnagyobb tojásévő, mert egy óra alatt ötven tojást evett meg ez a taggyomru ember.

— **Tolvaj asszonyok.** Berzovai tudósítónk írja: a berzovai csendőrség szombaton reggel elfogott két oláh asszonyt, akik **Cselmagán Tódor** berzovai lakost több hónap óta rendszeresen lopják. Cselmagán régóta panaszkodik, hogy ha otthonról hosszabb időn munkába megy és haza jön, házat mindig felforgatva találja. Szombaton reggel négy órakor, midőn a ház gazda megint távol volt hazulról, két asszonyt, névszerint **Kis Magdolnát** és **Ilie Zsófiát** tetten érték éppen akkor, midőn az egyik egy üres két akós hordót tölt ki az udvarból, a másik pedig fehérneművel megrakva menekülni akart. A csendőrség elfogta a két asszony-tolvajt.

— **Fiatall betörők.** **Nagy-Halmagy** ról írja levelezőnk: A múlt héten három ócsi illetőségű tizenötéves subanc feltörte **Berkovits Izidor** utcai kereskedő üzletét. Az éjszaka sötétjében javában dolgoztak a betörők, midőn a neszre felébrett házigazda fülöncsipe őket. A

rossz utra tévedt fiatal betörőket a csendőrség vette pártfogásába.

— **Felülfizetések** az arad gáji önkéntes tűzoltókar f. hó 17-én tartott táncestélyén: Neuman Testvérek cég 50 korona, Neuman Alfréd 20 kor., Neuman Dániel, id. Neuman Adolf (Bécs), özv. Nikodém Jánosné, Szász Dénes 10 korona, Fuchs Ignác, Fritz Ferenc 5 korona, Schwartz Jenő 4 korona 40 fillér, Ehling Henrik 4 korona, Tabor Gyula, ifj. Kohn Jakab 3 korona 40 fillér, Janka Mihály, Szükösd Béla 3 korona, Wolfner József, Ludig István dr., Leopold Zsiga, Walder Gyula, Nyizsnyai Ferenc, Pauli Miklós, Csányi András, Juhl Miksa, Gyömbér Péter, Fischer Jakab, Kohn László, Brück Gyula dr., Flórián József, Werner Imre, Szuchy József, Polónyi Mihály, Kiss Sándor 2 korona, Mandel Aron, Paulinics Ferenc 1 korona 60 fillér, Gligoreszku Miklós, Schön Oszkár, K. Fischer Jakab, Szecsanszky Aron 1 korona 40 fillér, ifj. Majercsik János, Papp Imre, Faragó Pál, Farkas Samu, Babics Ferenc, Dugász János, Wuics György, Vince Mihály, Moldovány Özön 1 korona, Éliás Jakab, Bogozán Arzen, Winkler Károly, Klein Irma, Dobránszky Imre, Juhász Sándor, Szalay Gyula, Fridmann Miksa, Schwitzer Dezső, Weinberger József, Heimpold J., Papp Károly, Bruza Viktor, Csapó József, Pávó István 40 fillér. A felülfizetőknek ezuton is köszönetet mond az arad gáji tűzoltókar parancsnoksága.

— **Bizony a béleit meleg cipő** mostanában igen jó szolgálatot tesz mindenkinek. Akinek nincs, az olcsón juthat hozzá **Porter Vilmos** Nagy Áruházában, a Szabadság-téren. eredeti gyári áron lesznek eladva a téli cipők, mivel az áruház a nagy készleten tud akar adni, semmint beraktározza azt jövőre. Így tehát alkalom nyílik az olcsó vásárlásra!! Vidékiek is részeseülhetnek ezen előnyben, ha levélileg, vagy telefonon (324. szám alatt) rendelnek. Helyben cipőválaszték kérhető, mely házhoz lesz küldve reggeltől késő estig. Béli és tánciskolai cipők igen elegáns formában kaphatók és ami a fő, nagyon mérsékelt áron! Fénykép-bont is kap minden vevő.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszna, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy **Révész** Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám, Telefon 265, sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A bécsi szabók sztrájkja.

(Hatezer szabó bérharc.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 19.

Bécsben nagy arányú sztrájk kezdődik. Sztrájkba lépnek a darabszámra dolgozó férfiszabók, a kik vagy hatezren vannak a császárvárosban. Bécsben kis szabómester igen kevés van. Nagy ruhaáruházuk van és nagy szabóknál szerzi be a bécsi közönség ruhaszükségletét s a sok ezer bécsi szabóiparos a nagy szabók és ruhaáruházak számára dolgozik. Az óriási verseny nagyon lenyomta a férfi ruhák árát s ennek következtében a nagy szabók s a ruhaáruházak tulajdonosai évek óta egyebet sem tesznek, mint nyomják a darabszámcs munkás bért. Ma már a helyzet tarthatatlan. A szabómunkások ezrei még akkor is nyomorognak, mikor munka van, s ha a szezon elmúlik, koplálnak.

Hosszas szervezkedés és tárgyalás után végre ma **kitört a bércsare**, mely előreláthatólag hosszú és elkeseredett lesz. A szabómunkások el vannak szánva mindenre. A nyomorúsághoz, a koplaláshoz hozzászórtak már ugyis, s egy hosszú sztrájk következményeinek viseléséhez megedzette őket a sors.

A munkások bérfölémlést kértek és a munkaadók, a kik szintén erősen szervezkedve vannak, nemcsak hogy nem fogadták el béremelést, de ezen az alapon még tárgyalni sem akartak a munkásokkal.

A bécsi szabóipartársulat, mint a munkaadók hivatalos testülete, tegnapielőt kijelentette,

hogy a munkások képviselőivel, dr. **Eltingerrel** és **Mandl J.-vel tovább nem tárgyal.** Huszonkét nagy cég szervezkedett már a munkások ellen, s ezek felhívást intéztek az összes bécsi férfiszabómesterekhez, hogy munkásaikkal a berendezés dolgában ne álljanak szóba, mert ezt a fontos kérdést együttesen kell elintézni.

A darabszámcs szabók között vannak ugynevezett „mesterek” is, akik segédekkel dolgoznak, ezekhez az ipartestület körlevelet intézett, melyben biztosítja őket arról, hogy a sztrájk esetén is fognak munkát kapni, hogy megélethessenek, még akkor is, ha a segédek nem fognak dolgozni.

Azonban jól vannak szervezve a munkások is. Bizalommal eltelve kezdték meg ma reggel a sztrájkot. A ruhaáruházak készlete is kicsiny. Nagy előnye a sztrájkolóknak az is, hogy élelmet, kitartást kapnak a sztrájk tartamára.

Holnap már megjelennek Bécs utcáin a felhívások, melyekben kéri a közönséget, hogy adakozzék a szabódarabszámcs munkások sztrájk-alapja javára. Ettől sokat várnak, dacára annak, hogy a bécsi közönség eddig hűvösen fogadta a szabók bérmozgalmát.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Jegyző. Ha a megye feje öntől „bizalmasan” azt kívánja, hogy hirdetésait más lapban tegye közzé, úgy csak igénybe veszi az ön szivességét, mert ebben intézkedni nincs joga. Azonban tegye meg, hisz egyik kéz mossa a másikat. Máskor ő tehet valamit az ön érdekében. Az esküt jobb alkalomból fogjuk vitatni.

G. M., Verestorony. Legbiztosabb, ha az illető címére Budapestre ír, a m. kir. földtani és geológiai intézethez.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Az aradi sertés piac elzárása.** Az aradi piaci viszonyok megjavulását egy időre ismét elodázza az aradi rendőrkapitányi hivatal, mint első fokú állategészségügyi hatóság, amely az aradi sertés piacot egyelőre, legalább **harminc napra** elzárta. Az állatorvosok ugyanis egy udvarban mintegy tizenöt esetben **sertésveszt** konstataáltak s ennek következtében kellett a piacra vonatkozólag olyan óvintézkedéseket életbeléptetni, hogy a **sertés kivitt** a behozatal és a belforgalom épségben hagyása mellett **megtiltsák**.

Budapesti árú- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 19.

Méltósága. Buzakínát mérsékelt, a vételkedv korlátok. Nyugodt iránzat mellett 18,000 métermázsra került forgalomba, változatlanul tartott áron. Egyéb gabonanevek változatlanok. Időjárás hideg.

Értéktözsde. Berlin $\frac{1}{2}$, páris 5-al magasabb.

Zárulat 12 órakor:

Buza 1903. áprilisra	7.72—7.73
Rozs 1903. áprilisra	6.66—6.67
Zab 1903. áprilisra	6.15—6.17
Tengeri 1903. májusra	5.79—5.80
Répe augusztusra	11.70—11.80

Zárulat 6 órakor:

Buza 1903. áprilisra	7.70—7.71
Rozs 1903. áprilisra	6.67—6.68
Zab 1903. áprilisra	6.15—6.16
Tengeri 1903. májusra	5.78—5.79
Répe augusztusra	—

Zárulat 3 órakor:

Osztrák hitelrészvény	korona 693.—
Magyar hitelrészvény	740.75
Lezámitolóbank részvény	461.—
Rima-Muranyi vasmű részvény	490.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény 694.25	
Köszti vasút	630.50
Városi villamos vasút részvény	322.50

Akinek	pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, takarítónőre, kertészre,	Aki	üzletet, butort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket,	Aki	birtokot, kocsit, lovat, egyenruhát eladni vagy venni kiván	Az	gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanulót felvenni kiván	Aradi Közlöny kishirdetési rovatát használja, ez biztosan eredményre vezet.
	gazdasszonyra, mindenesre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége		férjhez menni v. nősülni óhajt, tanórát, lakást, állást, ellátást keres vagy ad,					

S z e s z ü z l e t.

-- Január 19 --

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szártott malék 12:80—13— korona mázsánként.

REGÉNY-CSARNOK.**A távollevő.**

-- Francia regény. --

Irtá: **Montégut Maurice.**

[19]

(Polytata.)

Künn nagy cseppekben hullt a meleg eső, tompa, halk robajjal a falevelekre. A házban, a beteg lelkek e menedékében bent, mélységes csend volt az ur; az utcán csak kevés járókelőt lehetett látni, alig hangzott fel valami zaj; ez a keret illett a vallomáshoz. De Gábor jobb szeretne volna talán, ha a világítás sem lett volna olyan éles.

A leány megfogta mind a két kezét, magához vonta, a meleg ruhájához, aztán boldogan ettől az érintkezéstől hátradőlt a székében s így szolt.

— Most, hogy magunk vagyunk, mondj el nekem mindent, utolsó naptól kezdve... hét év előtről.

— Csaknem nyolc év előtről, — felelte Gábor — Minek ámitanálak most már?

S aztán elkezdett beszélni. Elmondta az örült ijedelmét, mikor utcájukban meglátta a tűzvész pirkadását, elmondta a kétségbeesését, mikor látta, hogy a ház összeomlik, mikor feltalálta Renét egy mosóné hátsó szobájában, izgatottan beszélgető vénasszonyok között.

A leány félbeszakította, részleteket akart tudni, el sem akarta binni, hogy nem ismerte fel Gábort.

Gábor pedig, előkészítve a jövő mentegőzéseket, keresve az enyhítő körülményeket élénken színezte ki az elbeszélését, sokaig időzött annál a rémült sikoltásnál amelyet a leány az ő láttára hallatott, teljes valóságában ismételte azt a mozdulatot, azt a szörnyűséges mozdulatot, gyáván, de célzatosan elmondta mindjárt kezdetben hogy a leány hét hosszú éven át mindig ugyanazzal a sikoltással, ugyanazzal a mozdulattal fogadta. A leány iszonyodva hallgatta, nem volt képes binni az elbeszélést s végre a férfi karjai közé vetette magát s azt hebegte:

— Mennivre kellett szeretned, hogy mindennek ellenére is még mindig szeretsz!

Csak hogy Gábor most már nem hagyta abba, elmondta az orvosok tanácskozásait elmondta, hogy gyógyíthatatlannak találtak, beszélt a leánynak Deschellerinnél való tartózkodásáról, aztán az ebbe a házba való hozataláról, szóval egész öntudatlanságában eltöltött életéről, amelyet úgy élt át, mint egy nagy baba.

— És te?

Ah az ő élete martirium volt! Látni Renét ebben az állapotban... de még csak nem is látni, mert alighogy megjelent a leány rögtön elrejtette az arcát s kénytelen volt folyton hallani azt a panaszos sikoltást... Ennek ellenére is két éven át csaknem mindennap meglátogatta, ekkor Deschellerin kijelentette, hogy a látogatásai izgatják a beteget, hogy jó volna, ha nagyobb időközben jönne, ha bele nyugodna, hogy csak ritkábban lássa.

A tragikus szavak sulya alatt Renée lehajtott a fejét s az iszonyattól, az ijedelemről összekulcsolta megmerevedő kezeit.

Hogyan, ő, ő lett volna olyan? Isten megengedett volna ilyen szerencsétlenséget? Az örök szerelem kicsoda mértékével fizetheti meg neki az elszorított kinokat?

Gábor arcának minden izma kinosan vonaglott...

A helyzet ellenére sem jutott eszébe a leánynak, hogy kételkedjék benne, távolról sem jött az a gondolata, hogy Gábor feledést kereshetett, újra szerethetett. Nem, Renée rendületlenül megbizott benne.

Gábor tehát kénytelen volt újra elkezdni a szenvedése történetét elmondani, hogy mi csoda szórakoztatásokkal kínálták, hogyan utasította vissza őket, hogyan volt képtelen három esztendőig minden munkára, hogy zokogott annak a kéziratnak a láttára, amely elkerülte a tűzveszedelmet. Végre nem is maradt más hátra, meg kellett vallani a házasságát.

Mielőtt az utolsó csapást rámerítte volna, hosszan nézte az áldozatát.

A teljes nappali világosságban Renée arcának még mindig megvolt az a viruló tisztasága, az az Ambrás színe, mint hajdan. Ránc nem lepte el a homlokát, a szeme, a barna arannyal érezett szeme ugyanazal a régi fényvel ragyogott a változatlanul maradt pillája alatt. Érzéketlenségében megmerevedve állt s mivel se nem gondolkozott, se nem szenvedett, nem is öregedett semmit. Csak a csodálatos fehér haja különböztette meg a hajdani Renétől de ebben a különbségben is volt valami baj. A fejéhez hasonlóan, a teste is ifju, hajlékony, bájos maradt, csak talán kissé hanyagabb, mert a véget nem érő pihenés renyhességéhez hozzászokott.

Az újra feltalált Renée megérdemelte, hogy újra meghódítsa.

Ez a leány megérdemelte, hogy mindenkinél másnál jobban szeresse, még ha az emlékezés nem szolt volna is mellette.

Erre a következtetésre akkor jutott Gábor, mikor Renée kis kezeit, amelyeket gyorsan megragadt megint, mikor ezt a két kis kékes kezét szorosabban magához vonta.

Előkélté, hogy hazudni fog, hogy szükség esetén Luciannet leszólja, csunyanak, együgyűnek mondja, szerelmi házasságát szükség esetén üzleti házasságnak fogja feltüntetni, csak a fiáról, a kis Jakabról akart elmondani mindent, ami csak jó, mert előre meg volt győződve, hogy Renée imádni fogja ezt a gyermeket, amint megtudja, hogy a világon van.

(Polytata) következik.)

NAPIREND.

Január 20. Kedd. Róm. kath. naptár: Fábian és Sebestyén. — Protestáns naptár: Fábian és Sebestyén. — Görög-keleti naptár (Január 7.): Iván. — A nap két 7 óra 25 perckor, nyugszik 4 óra 25 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége mellett Ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Január 21. Az aradi pincér segélyező- és elhelyező-egyesület közgyűlése éjjel 1 órakor (Fehér Kereszt)

Nemzeti színház.

Bérlet 110. sz.

Páros.

Kedden, 1908. évi január hó 20-án.

Boccaccio.

Operette 3 felvonásban. Irták: Zell F. és Genée R. Fordította: Evva Lajos. Zenéjét szerző: Souppé Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Boccaccio	Répásy G.	Petronella	Pajor Agnes.
Pietro herceg	Békassy Gy.	Fiametta	Parlagi K.
Scalza	Tukorai L.	Leonetto	Szabó József.
Beatrice, neje	Karácsonyi.	Tofano	Garai Ilonka.
Lottaringhi	Sarkadi A.	Ismeretlen	Juhász S.
Isabella, neje	Szilassy J.	Könyvárús	Győre Alajos.
Lambertuccio	Polgár S.	Udvarmester	Réthy István.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1908. évi október hó 1-451. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.08
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Limbek János

első magy. kir. szab. erckoporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Dr. Leitner Ernő. a maga, úgy gyermekei Ernő, Berta, Paula, Ferenc és János, továbbá az elhunytak testvére **Boros Justine** és anyósa özv. **Leitner Janka**, nemkülönben nagy számú rokonok és barátok nevében fájdalomtelt szívvel tudatja, a forrón szeretett és felejtethetlen jó hitves, legjobb anya, testvér, meny és rokon

Dr. LEITNER ERNŐNÉ

született

BOROS (HIDEGH) MARISKÁNAK,

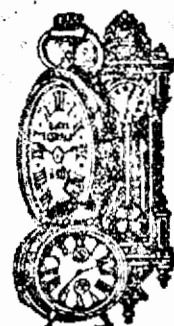
f. évi január 19 én hajnali 4 órakor, életének 31-ik és boldog házasságuk 10 ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát.

A megboldogult drága halott hült tetemei január hó 20 án délután 8 órakor fognak Attila-tér 4. sz. házból a róm. kath. szertartás szerint a helybeli felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat január 21 én, d. e. 10 órakor fog a főtiszt. Minorita atyák templomában (Kölcsey-utca) az egék Urának bemutatattni.

Az örök világosság fényeskedjék neki!

Arad. 1908. január 19.

Jó órákat olcsón

kül 3 évi írásbeli jótállás mellett privát vevőknek

Konrád János

órágyára,

aranyárak kiviteli háza

BRÜX, 270. sz. (Csehország)

Jó nickel rem. óra frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra „ 5.80.
Valódi ezüst lánc frt 1.20.
Nickel ébresztő óra „ 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czímmel van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállításban, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zálogcédulákat,
tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz
DEUTSCH IZIDOR
órás és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.
Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!
Arad legnagyobb 73
óra és ékszer-raktára.
TELEFON 438

Eredeti H-patkók!

Mindig éles! Félrelépés kizárva!

Figyelmeztetés.
A H patkók előnye az, hogy
egy kiváló minőségű acél-
anyagból készülnek, amelyet ki-
zárólag csak mi használunk.
Hogy magunkat károktól
megóvjuk, utasítsunk minden
utaztatott vissza és a vásárlásnál ha-
tározottan kérjünk 101

Eredeti H-patkókat
ezen gyári jeggyel
Leonhardt & Co.
Berlin-Schöneberg.
Vezérképviselők Ausztria-Magyarország részére:
Kaszab & Breuer, Budapest VI.

Hirdetmény.

Vb. Pless László borosjenői kereskedő ideiglenes csődhi-
telezői választmányának 3. sz. határozata és az aradi kir. tör-
vényszék, mint csődbíróságának 310—1203. es. sz. végzése
alapján közhírré teszem, hogy a csődtömeghez tartozó és a
csődieltár 1—150. t. a. felvett összesen 2252 k. 10 fillérre
becsült bőr, pamut, cukorka, fűszer, rum, cognac, szilvórium
és egyéb üzleti áruk, továbbá üzleti berendezési tárgyak és
szobabutorok Borosjenőn, közadós üzlethelyiségében megtar-
tandó és f. évi január hó 22-én d. e. 10 órakor kezdődő
nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mel-
lett el fognak adatni.
Aradon, 1903. január 16.

Dr. Schütz Henrik,
ügyvéd, mint vb. Pless László csődhi-
telezőjének meghatalmazottja.

166

MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE
MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban el-
terjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-
szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú
ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szepilót
májfoltot, bőrpírkát (mitesser) és minden arczisztatlanságot. Massázs-
hoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csak az azon készítmények valódiak, amelyek címeres védjeggyel vannak lezárva.

 Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tévely ára 1 korona. 42

Margit szappan 70 fillér. Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és drogueriaiban.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pinter Fe-
rencz, Boros-Sebenen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apaczán: Bonomi
Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csérmén: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Pekker István,
Földeseken: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonezon: Molnár István,
Győrökön: Masznayk Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kun-
agótán: Fejes Lajos, Kúrticson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi
Ferencz, Mező-Kovácsnáján: Szabady Viktor, M.-Kadnan: U. Kossuth Pál, Nagy-Hajmá-
gyon: Hanzócs Adám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, O-Peckán: Roksán János, Pankótán:
Pöszvitz Gusztáv, Pivvarokon: Szabados József, Székelyvároson: Froum D. Traugott, Si-
mándon: Csiky Lukács, Soborszában: Karolyi Kálmán, Szemlaken: Hauszler Sándor,
Taucson: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgo Geza urak gyógyszertáraiban.

Papirkereskedés

TELEFON 126. SZ.

BLOCH H.

papirkereskedése,
könyvnyomdája,
fényképezési cikkek
raktára.

DISZLEVÉLPAPIROK

művészies kivitelű dobozokban, felülmulhat-
lan választék.

Könyvnyomda

FESTÉKSZEKRÉNYEK

olaj és aquarel.

RAJZESZKOZOK.

FÉNYKÉPÉSZETI GÉPEK.

ÍRÓ-ASZTALI KÉSZLETEK.

Rendkívüli nagy választék.

Valóban mérsékelt árak!

Képes művészlapok és le-
velző lapok legnagyobb vá-
lasztéka.

Az üzlet egész nap nyitva van.

Charta Aradlessis mosó-
a legújabb merített levél-
papír.

A legelőgánsabb névje-
gyek nálam készülnek.

Fényképezési
cikkek raktára

33

Naponta postacsomag-expeditió.

Felülmul minden eddig létezőt a
Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos ízt kölcsönöz.

Ára 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitűnő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., 1/8 kilo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitűnő hatású szer
tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csuzos bajok ellen a

szagtalan, kellemes ízű, friss

Csukamájolaj.

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálta és véleményezte.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegyörvény védelme alatt áll.

Ez a balsam belsőleg és külsőleg használ. — Ez a balsam: 1. Fe-
lülmulhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő és mell-
minden betegségben, enyhíti a hurutot és megszü-
nteti a váladékot, csillítja a fájdalmas köhögést a meg-
gyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Kitűnően
használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok minden betegségé-
ben stb. 3. Minden lázat alaposan megszüntet. 4. Megelőző gyorsasággal
meggyógyítja a gyomorgörcsöt, köhögést és hascsikarást. 5. Gyöngéd
szekélyt okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lép-
kört és a melabút és megerősíti az étvágyat és az emésztést. 6. Kitű-
nően szolgál fogfájásnál, orvosságoknál, szájszájgyulladásnál és minden
fog- és szájbetegségnél megszünteti a fejfájást és a száj meg-
gyomor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszer képez min-
den sebre, lázas kiütésekre, sipoly, szemölcsök, égett sebek, fagyott
tagok, ruh, kősz és bőrkütyések ellen, megszünteti a fejfájást, zúzást,
szakadást, köszvényt, fullajtást stb. **Vigyázzon kell mindig a
zöld apácza-védjegyre, mely fent látható!** Legbiztosabb vé-
delem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozzátjuk a gyárból,
eredeti karton-dobozokban: bérmentre bármely postaállomásra
Ausztria-Magyarországon 12 kis, vagy 6 kettős üveg 4 korona. Bosznia-
Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevésbé nem küldetik. **Küldés
csakis az összeg előre való utalványozása mellett.**

Thierry A. gyógyszerész Balsama és Centifolia-kenőcse.

Ez a gyógyszerében felülmulhatatlan két szer sohasem romlik
meg, hanem ellenkezőleg, mentől öregebbek, annál értékesebbek és
hatékonyabbakká válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik
minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghoz-
zák a segítyt és sikert, legalább az orvos megerősítésig; természetesen
sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett
pótszerekhez nyúlni, amelyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem
forduljunk mindenkor csak ezen két rég kipróbált, kitűnő, olcsó, meg-
bízható, a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet min-
den eshetőségre készen, minden családban készleiben kell tartani. Ahol
nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismervél megkapni,
ott rendeljék meg közvetlenül ily cím alatt:

An Apotheker A. Thierry limited Schutzensel-Apothek in Pragrada bei Mohitsen, Gerbrunn.
Központi raktár Budapeston Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach gyógyszerésznél
és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 2712-II.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy gyermekkertész, nő,

kerestetik. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetíti. 190

Ajánlkozom

teljesen gyakorlatlan téglaverés és égetésre, felelő éj mellett hosszabb időre. Ertékezhethet lehet Lammert Ferencz szilgyártó üzletében. Arad, Andrassy-tér 3. szám. 120.

Aki jó és szép cipőt akar az készítse cipőt

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészében Szabadság-tér 4. (Pózl-kávéház mellett.) Készít legújabb divat szerint és 14-15 éves lábakra 134

(Orthopäd) gyógy-czipőket.

A maros-szlatinai gyári vendéglő részére

családos

Vendéglős

kerestetik.

Bővebb felvilágosítást ad: Leipnik Mándor kereskedő, Maros-Szlatina. 177

Giller Róbert

órák és ókszerész

ARADON.

Van szerencsém tudomásuladni, hogy helyben,

Andrassy-tér 4. szám, Nádor-szálloda épületben

üzletet nyitottam.

Óra javítások

jutányosan és jótállás mellett esz közöltetnek.

Tisztelettel

Giller Róbert,

órák és ókszerész.

146

Borszivattyuk

3 évi jótállással (ingyen javítás) árak 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű gumimicsövek 3 koronától feljebb. Fejtőképesség óránként 3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi-fecskendők és kutak

valamint javítások elfogadtatnak.

Építési szándékozók figyelmébe!

Vollák József és Társa

építési vállalkozók, építési iroda és faterlep

Arad, Radnai-ut 6. szám.

Városi és megyei telefon 65.

Elvállalunk mindennemű

kőműves munkát,

ugy mint bérházak, magán épületek, nyaralók, stb. felépítését, bár mely stíl szerint: helyben és vidéken; továbbá amerikai és más rendszerű jégvernek, elevátorok, magtárak, istállók, stb. felépítését és szakszerű berendezését, valamint régi épületek átalakítását, új homlokzatok készítését és homlokzatok beszínezését, nedves falak szárazzá tételét stb.

Cementmunkákat, ugymint: cementburkolatok, beton alapok, lépcsők, boltzatok, cement-jászlok és itatóvájuk, beton csatornák, aknák, stb. készítését.

Acsmunkákat, ugymint: fedelek és fedélszerkezetek, pajták, színek és egyéb gazdasági férőhelyek készítését több évi jótállás mellett.

Facement fedelek készítését a legjutányosabb áron.

Elvállaljuk továbbá mindennemű Rabcz-munkák szakszerű elkészítését.

Épületek felmérését és becslését gyorsan és pontosan eszközöljük.

Költségvetéseket kívánatra ingyen szolgálunk.

Eddigi ügyfeleink bizalmaért köszönetet mondva, kérjük azt irányunkban a jövőre nézve is fenntartani.

Kiváló tisztelettel

Vollák József és Társa.

196

P Ö S T Y É N - F Ü R D Ő

Csuz, köszvény, Ischias, Exsudatumok egyedüli sikeres gyógyhelye. Télen is nyitva. Kinek az utazás nehézkes, használjon házi kúrát a póstyeni iszappal, mely a házi orvos kezelésében minden gyógyszer felülmul. 5—10 kg. iszap, 10—20 üveg hév-vizzel egy kúrára elegendő. Használati utasítást, téli prospectust szívesen küld: a fürdőigazgatóság.

„Hiteltudósító“

keresk. értesítő iroda

Aradon, Deák Ferencz-utca, Földes-palota.

Tulajdonos: HEHS VILMOS.

Feltétlenül megbízható értesítéseket ad: kereskedőkről és iparosokról stb. stb.

Prospectus rendelkezésre.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Szabadság-tér és Simonyi-utca sarkán.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivitel s a legújabb divat szerint

Továbbá elvállalok abnormis lábakra

ortopäd-czipők

elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti

bakancs vagy csizma

elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

WOLF JÁNOS.

115

Mahler Gusztáv.

1902. évi július hó 30-án az aradi illetőségű magyar állampolgár Mahler Gusztáv, bankhivatalnok, 38 éves, izraelita vallású, nőtlen, Bécsben IX. Prechtlgasse 3. sz. a., hol rendes lakhelylyel birt, kimult az életből.

Az 1854. évi augusztus hó 9-én kibocsátott és a birodalmi törvénylap 208-ik számában közzétett császári nyílt parancs 137. és 138-ik szakaszai értelmében az összes örökösök, hagyományosok és hitelezők, kik vagy osztrák állampolgárok, vagy pedig belföldön tartózkodó idegenek, felhivatnak a hagyatéokra vonatkozó igényeiket legfeljebb 1903. évi február hó 15-ig az alólirt bíróságnál bejelenteni, mint-hogy más esetben a hagyatékok ezen igényekre való tekintet nélkül a külföldi hatóságnak, vagy pedig egy általa feljogosított személyeknek kiadhatók.

Együttal az 1854-ik évi augusztus hó 9-én kibocsátott és a birodalmi törvénylap 208-ik számában közzétett császári nyílt parancs 140-ik szakasza értelmében tekintettel arra, hogy a belföldön lakó örökösök a hagyatéknak az osztrák bíróságok általi tárgyalását kérték, a netaláni külföldi örökösök és hagyományosok felhivatnak igényeiket ugyanazon határidő alatt bejelenteni és tudtul adni, hogy a tárgyalásnak a külföldi hatósághoz való áttételét követelik, minthogy más esetben, ha utóbbi maga a tárgyalás áttételét nem követelné, a tárgyalás belföldön és kizárólagosan a jelentkező örökösökkel fogna megtartatni.

A józsefvárosi cs. kir. járásbírósi polgári osztálya II-ik ügyosztálya.

Kelt Bécsben, 1902. évi december hó 22-én.

Gustav Mahler.

Am 30. Juli 1902 ist der nach Arad, Ungarn, zuständige Staatsbürger Gustav Mahler Bankbeamter, 38 Jahre alt, mosaisch, ledig, in Wien, IX., Prechtlgasse 3, woselbst er seinen ordentlichen Wohnsitz hatte, verstorben.

Gemäss §§. 137, 138 kais. Pat. v. 9. August 1854, R. G. Bl. Nr. 208, werden alle Erben, Vermächtnissnehmer und Gläubiger, die österreichische Staatsbürger oder hierlands sich aufhaltende Fremde sind, aufgefordert, ihre Ansprüche an den Nachlass längstens bis 15. Februar 1903 beim gefertigten Gerichte anzumelden. widrigend der Nachlass ohne Rücksicht auf diese Ansprüche an die ausländische Behörde oder eine von dieser legitimierte Person ausgefolgt werden kann.

Zugleich werden gemäss § 140 Kais. Pat. vom 9. August 1854, R. G. Bl. Nr. 208, mit Rücksicht darauf, dass die hierland befindlichen Erben um die Vornahme der Verlassenschaftsabhandlung durch die österreichische Gerichtsbehörde angesucht haben, die allfälligen auswärtigen Erben und Vormächtnissnehmer aufgefordert, ihre Ansprüche in der gleichen Frist anzumelden und bekannt zu geben, dass sie die Abtretung an die ausländische Behörde verlangen, widrigens, wenn letztere nicht selbst die Abtretung verlangt, die Abhandlung hierlands und zwar mit den sich meldenden Erben allein gepflogen würde.

K. k. Bezirksgericht Josefstadt in Z. S., Abt. II, Wien, am 22. Dezember 1902.

192